

Mỳjja apôx kêtri kukãm 'ã ujarênh ne ja.

Bênjadwỳr Jeju Kritu ne Djuãomã, ò àpênhbê Djuãomã mỳjjao amirît. Me kute Jeju mar kêtja ne me me kute amim Jeju marjao bikênh ar o ba. Nnym kam Jeju kute ò me jao tỳx nnym me akubyn tỳx ne kute kanga kêt kadjy Djuãomã mỳjjao amirît. Te me kute meo bikênhkam mã Jeju'ã ngràn kute kanga kêt mã kum o amirît. Anhỳr djwỳnhràm kum o amirît, abentã kum o amirîto tễ, mỳjja'ã akreo tễ. Ò me jabit kute mỳjja mar nnym me kâtambê bipdjurmã ne apỳnh mỳjja djàri'ã mỳjja jakre. Bir, nnym mỳj ne Djuão omũ?

Metĩndjwỳnh kute me axwemã o pãnh ne tu kute mỳjja jaxwe kunĩ kuwyo imôkam rênh nnym apêxmã. Nnym kute Xatanajdjwỳ bĩn nnym kêt nnym kam pyka ajte nyn tu mexkumrêxmã ne kum o amirît. Ne kum kàjkwadjwỳ jakre. Metĩndjwỳnh kute ò me jao kĩnhmã, me 'ã ngrà tỳx ne kute kanga kêtja, me tãm ne kute meo kĩnh nnym me kàjkwakam ò pykakam kĩnhkumrêx ne ar ba rã'ã rã'ãmã. Kam ne me mexbit ar ban kam kanê kêt ne tyk kêt ne mỳr kêt. Mỳjja punu 'ỳr àr kêt kam. Ja kunĩ ne kum o amirît, apôx djwỳnhràm kum o amirît. Nnym Djuão me kadjy omũ. Mỳjja apôx kêtri ne anhỳr djwỳnhràm omũn memã arê. Tãm ne ja.

Me kute pi'ôkjakôt amijo baja dja me kĩnh.

¹ Jeju Kritu kute mýjjao amirít ne ja. Metíndjwýnh ta ne Jejumã arê nhym kam amidjô'ã ajte kute õ àpênhjamã o amirítmã, nhym kam me kute marmã. Apýnh mýjja djari dja í apôx, amikrà kêt ne apôx nhym anhÿr djwýnhràr arým kute memã o amirítmã. Imã ne arým o amirít ba kam ije me amã arênhmã. Ba ibê Djuão ne ba Metíndjwýnhmã idjapênh, imã ne o amirít ba ije me amã arênhmã. Nãm iwÿr kadjy mrãnh djwýnh jano nhym kam imã mýjja kuní jakre ba kam kôt omũ.

² Ije arým kuní pumũnhkam dja ba prĩne me amã kuní jarẽ. Metíndjwýnh kabên ne ba arým ije me amã arênhmã. Jeju Kritu kute katàt kabên jarênh tãm dja ba me amã arê.

³ Metíndjwýnh kute anhÿr djwýnhràr mýjja'ã memã ujarênh ja gêdja me'õ memã arê nhym kute arênh djwýnh tãm gêdja arým Metíndjwýnh kum kĩnh jadjã. Nhym me kute mar ne kôt amijo bajadjwý gêdja Metíndjwýnh memã kĩnh jadjã. Dja amẽ aro kĩnh, me kute 'ã ujarênh djwýnhho kĩnh ne kam ajte me kute maro ÿr jadjwýo kĩnh. Bir, arým 'ÿr. Arým Metíndjwýnh kute memã mýjja anhÿr djwýnhràr arênh ja arým apôx 'ÿr.

Djuão apýnh me kute Jeju'ã abeno bikprõnh djari kubê 7mã kabên.

⁴ Ba ibê Djuão ne ba ar amã pi'òk no'òk ne. Ar aje amim Jeju mar ne apýnh aje kôt aben pydjija, ar amã ne ba pi'òk no'òk ne. Pykabê Adjijkam apýnh krĩ rũnhkôt ar aje 'ã abeno abikprõnho 7ja me amã ne ba pi'òk no'òk ne.

Gê Metíndjwýnh ukaprĩkôt me ajo djuw mex ne ar me ajo ba ne me amã umar mex jarẽ ga me

adjumar mex ne ar aba. Metĩndjwỳnh ta ne tĩn ne ar ba, amrēbē adjakamā tĩn ne ar ba. Dja mrāmri tĩn rā'ā rā'ā. Tām dja ukaprĩkôt me ajo djuw mex ne me amā umar mex jarē.

Nhym Metĩndjwỳnh Karō kute amijo 7 ne Metĩndjwỳnh krĩ dja kōnh ku'ē tām gēdja adjwỳnhdjwỳ me ajo djuw mex ne me amā umar mex jarēn ar me ajo ba.

⁵ Nhym Jeju Kritudjwỳ dja me ajo djuw mex ne me amā umar mex jarē. Jeju Kritu ta kute mrāmri katāt memā Metĩndjwỳnh kabēno amirīt djwỳnh ne kumrēx tyk ne akubyn tĩn ne kator gēdja Metĩndjwỳnhmē Metĩndjwỳnh Karōmē kudjwa me ajo djuw mex. Jeju ne bēnjadjwỳro kute me bēnjadjwỳr kunĩ jakrenh ne pyka kunĩkôt me ō bēnjadjwỳro ba. Tām dja Metĩndjwỳnhmē Metĩndjwỳnh Karōmē kudjwa me ajo djuw mex ne me amā umar mex jarē.

Jeju Kritu ta ne kum me bajabēkumrēx ne amikamrōo me bajaxweo ajngrà.

⁶ Ne kam ajte ta ar me bajo ban kam Bāmmā me bapumjuw gu me kam babē me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ne Bāmmā badjapēnh ar baba. Kumā, Jeju Kritu tām mā gora gē me kām mā kum rax jarēnh rā'ā rā'ā. Gēdja umao ar me bajo ba rā'ā rā'ā. Mrāmri. Tām ne ja.

⁷ Ori, amrē tē. Kakrākôt ne amrē tē. Me kunĩ dja me omũ. Me kute Jeju kanhwỳr djwỳnhjadjwỳ dja me omũ, prĩne Jeju pumũ. Nhym apỳnh pyka djāri dja me kunĩ omũn amra, Jeju pymaje àmrao kumex. Mrāmri dja me kunĩ omũn amim ngryk ne àmrao kumex. Be, tām ne ja.

⁸ Bēnjadjwỳrbê Metĩndjwỳnh ne memã kum,
 —Ba ibê mỳjja kunĩ krax ne ajte ibê mỳjja kunĩ
 'ênhôt, ane.

Nãm ã Metĩndjwỳnh tỳxo kubê kumkati ane.
 Metĩndjwỳnh, ta ne tĩn ne ar ba, amrêbê adjakamã
 tĩn ne ar ba. Dja mrãmri tĩn rã'ã rã'ã. Ajbit ne umao
 mỳjja kunĩ pytà.

Jeju Djuãomã amijo amirĩt.

⁹ Nà, ba ibê me akamy Djuão. Nãm me Jejukôt
 me akudjwa ijo ajkê ba itokry. Mrãmri ne Jeju
 me baro'ã me bapytàn ar me bajo ba. Ba kam
 me akudjwa mã Jeju'ã INGRÀ tỳx ne 'ãno djan ije
 kanga kêt. Ba ne ba apêxtibê Paximukam ar ba. Na
 bãm memã Metĩndjwỳnh Kabēn jarēn memã Jeju'ã
 idjujarēnh iba. NhyM kam me ja ngryk ne kam
 imã,

—Kwārĩk wānh mỳjja wã jarēnh kêt, ane. Ne kam
 ipa 'amỳn kam ijo tēn apêxti jakam imē ba kam
 kam ar iba.

¹⁰ Be, pi'ôk kamrêkkam, Bēnjadjwỳr nhõ akati-
 jakam ne ba arek maro nhỹ nhyM Metĩndjwỳnh
 Karõ ar ijo ba. Ba kam me'õ kabēn ma. Me'õ kabēn
 tỳx kute poti kakôr tỳx pyræk. Ikôt ne imã kabēn ne.
 Ne imã,

¹¹ —Ba ibê mỳjja kunĩ krax ne ajte ibê mỳjja kunĩ
 'ênhôt. Ba ren ije kàjkwamē pykamē omũnh 'ãno
 idjãm kêt nhyM ren amrêbê amijo ajkê nhyM ren
 mỳjja kunĩ kêt ne. Ě, amrē tēn mỳjja pumũn 'ã pi'ôk
 no'ôk, ane. 'Ă pi'ôk no'ôk ne kam memã ano. Me
 kute amim Jeju mar ne apỹnh kute kôt aben pydji,
 me jamã dja ga ano. Me kute apỹnh krĩ rũnhkôt

'ã aben pydjibê 7, ar kute Epexukam 'ã aben pydjijamê, ar kute Emĩnakam 'ã aben pydjijamê, ar kute Pegamukam 'ã aben pydjijamê, ar kute Xixirakam 'ã aben pydjijamê, ar kute Xadjikam 'ã aben pydjijamê, ar kute Pirapijkam 'ã aben pydjijamê, ar kute Raodjikam 'ã aben pydjijamê, mekmã dja ga aje mýjja pumũnhja'a pi'ók no'ók ne ano, ane. Nãm ã imã kabẽn ane.

¹² Ba kam 'ýr akêx. Ije mýj me'õ kute imã kabẽnja pumũnhmã 'ýr akêx nhym ngõnhpõkti kubê 7 ne ku'ê ba omũ. Kẽn karýro ngõnhpõkti.

¹³ Nhym kam ipõkri dja. Kute me'õ my pyræk ne dja. Nãm kubêkã ryti jadjàn o dja. Kubêkã rytija ne parkõn 'anh itep nhym 'ã dja. Ne kẽn karýro amirunh pren 'ã dja.

¹⁴ Ne kĩ jaka: kute àk kaka jaka ja pyræk. Kute kadjàt nhĩ jaka pyræk. Nhym no põkja kute kuwy põk pyræk.

¹⁵ Ne par jadjênh. Kute ngõnh nhipêx djakam me kute 'ã ngrão põx nhym adjênh pyræk. Nhym õkrekam krikrit kute ngõ rãrãkti: pyræk.

¹⁶ Ne ubõkjao kanhêtireo 7 ne 'amýn o dja nhym kam aktã kàx djwa mextire ajkwa krekre kurũm kato. Ne nokre jadjênh kute kàjkwa nhipõkri myt mrãnhkam adjênh ja pyræk.

¹⁷ Ba omũn kam itu mýrbê tým kute ityk pyræk ne itu mýrbê tým ne nõ, itĩn prãme. Nhym kam ta ijã ikra dji, ubõko ijã ikra djin kam imã,

—Kwãrĩk wãnh atĩn prãm kêt. Ba ibê mýjja kunĩ krax ne kam ajte ibê mýjja kunĩ 'ênhõt.

¹⁸ Bajbit ne ba ije amitĩn mar. Arým ne ba ty ne kam arým ajte itĩn ne. Amrẽ ipumũ. Ba dja ba itĩn rã'ã rã'ã. Ba ne ba ikabẽno me tyk kadjy me anor

djwýnh ne kam ajte ikabēno me tyk nhõ pyka'ýr me anor djwýnh.

¹⁹ Aj, dja ga on 'ã pi'ôk no'ôk, aje omũnhja'ã pi'ôk no'ôk ne. Arým kator ga aje omũnhjamẽ mýjja kraxje kator kêt rã'ãmẽ. Amẽ dja ga 'ã pi'ôk no'ôk ne.

²⁰ Mýkam ne ba kanhêtireo 7 idjubôko 'amýn o dja ga omũ? Ne kēn karýro ngõnhpõktio 7jadjwý, mýj ne ja? Bir, ba amã arẽ ga ama. Ë, ngõnhpõktio 7ja ne kubê apýnh krĩ djari me kute amim imar ne kute ikôt aben pydji 'ã akre kubê 7. Apýnh krĩkam me kute ikôt aben pydji'ã akre kubê 7 ne ja. Nhym kanhêtireo 7ja ne kubê apýnh krĩ djari me kute ijã abeno bikprõnhja kadjy mrãnh djwýnh ta ne 'ã akre, ane.

Nãm ã Jeju imã kabēn ane ba kuma.

2

Epexukam ar ja arým kum Metĩndjwýnh kĩnh ngrire.

¹ Nhym kam ajte imã,

—Ë, ar kute krĩraxbê Epexukam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwýnhjamã dja ga pi'ôk no'ôk ne. Dja ga arkum ikabēn jarẽ. Ba ibê Bēnjadjwýr Jeju dja ga arkum ikabēn jarēn arkum, “Ë, ba ije idjubôko kanhêtireo 7 ne 'amýnhja, ne ba kēn karýro ngõnhpõktio 7kam imrãnhja, ba. Ba ne ba ar amã ikabēn ne.

² Gar ikabēnkôt ar amijo aba ba arým omũ. Ar adjapēnh rax, ar aje ijãno adjãm ne aje ikanga kêt ba arým omũn kam ikĩnhkumrẽx. Nã gãm ar abê me axwe kĩnh no kati ba arým omũ. Nhym me wã we

kute 'Jeju kute ar ijanor' anhÿrja gar te kabên mex jabej kam aman kam arÿm pñe mekmã akato. Me wã ne me 'êxnhĩkumrêx. Me tãm ne gar arÿm mekmã akaton abê me kĩnh no kati.

³ Nã gãm ar ijãno djan amibê ijo abiknor kêtumrêx ne. Nãm me ikôt ar ajo ajkê gar tu ate akrãn aje amibê ikanga kêt ba arÿm omÿn kam ikĩnhkumrêx ne.

⁴ Bep mýjja pydji ne ba omÿn ikaprĩre. Amrêbê ar aje amim ijo amirĩt totokbê ne gar amã ijabê ne jakam arÿm amã ikĩnh ngrire.

⁵ Gop ar amim akaton wãnh ajaxwemã anhiren iwÿr amijo akêx. Nã gãm ar ibê amiptar mex ne. On ar ajte akubyn amã ijabên kam ajte akubyn imã apê kute amrêbê imã ar adjapênh ja pyrak. Dja gar ã anhÿr kêt ba wãm ar awÿr tèn kam ar abê ngônhpôktiawã kaba nhym arÿm ãm djã kaprÿ.

⁶ Nhym bep me punubê Nikôrij, me tãm, me kabên punu ar baja. Me tãm ne gar me kabên punukam amã me kurêkumrêx. Mrãmri, kam ne mexkumrêx. Mrãmri ne gar amã me kabên punuja kurêkumrêx. Kam ne mexkumrêx. Badjwÿ ne ba imã mekbê Nikôrij me kabên punukam imã me kurêkumrêx.

⁷ Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwÿnh Karô ne ar kute amim imar ne apÿnh kute ikôt aben pydjijamã kabên. Gora ar pñe kabên ja ma. Ê, ar me kurãm atÿx ne aje ijãno adjãm, ar gajbit dja ba ar amã pidjô kute meo tĩnja jarê gar gajbit ku. Pidjô kute meo tĩnja ne Metĩndjwÿnh nhõ pykakam dja, kàjkwakam Metĩndjwÿnh nhõ pyka mexkumrêxkam. Tãm dja

gar ku”, ane. Nãm ã Jeju imã kabẽn ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arê.

Emĩnakam ar ja tokry.

⁸ Nhyam kam Jeju ta ajte imã,

—Ë, krĩraxbê Emĩnakam ar kute amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwýnhjamã dja ga pi'ók no'ók ne. Dja ga arkum ikabẽn jarê. Ba ibê Bẽnjadwýr Jeju dja ga arkum ikabẽn jarẽn arkum, “Ë, ba ibê mýjja kunĩ krax ne kam ajte ibê mýjja kunĩ 'ênhôt. Ba ne ba tyn kam ajte itĩn ne. Ba ne ba ar amã ikabẽn ne.

⁹ Me kute ar ajo bikẽnhja ne ba arým omũ. Ar anhõ mýjja kêt, anhõ nèkrêx kêtja ne ba arým omũ. Nhyam bep kati, nĩjar anhõ nèkrêx kumex. Mrãmri pykakam ar abakam arým anhõ mýjja kêt nhyam bep kàjkwakam anhõ mýjja kumex. Nhyam me kwý ta amijo Metĩndjwýnh kra, amijo mekbê idjaer ne ar ajaprý ar o ba, ba arým omũ. Djãm mekbê Metĩndjwýnh kra? Kati, Xatanaj nhõ àpênh ne wã ne kam mã kôt ar aben pydjio ba.

¹⁰ Kwãrĩk wãnh gar amã me uma kêt. Gora ar atýx. Dja me ã ar ajo ajkê ga ar atokry. Gora ar atĩn prãm kêt. Ë, godja me ã Xatanajbê me axwe nhõ bẽnjadwýr kabẽnkôt mekbê ijê djakam ar akwý rê, ar aje ikanga jabej. Be, akati kunĩkôt dja me ar ajo ajkê gar atokry. Nhyam kam arým me kute ar ajo bikẽnh'ã akatibê 10 nhyam kam me arým ar ajo bikẽnh kêt ne. Gora ar ijã angrà týx ne ijãno dja. Godja me te ar apa gar ijãno dja ba kam pãnh ar ajo tĩn gar atĩn rã'ã rã'ã.

¹¹ Gora ar ajamak mex jabej, on ama. Metĩndjwýnh Karõ ne ar kute amim imar ne apýnh

kute ikôt aben pydjijamã kabên. Gora ar prêne kabên ja ma. Ë, ar me kuràm atỳx ne aje ijãno adjãmja, ar gajbit dja gar atyk nhijukri ajte atyk kêt-kumrêx. Arkati”, ane. Nãm ã Jeju imã kabên ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arê.

Pegamukam ar ja kwỳ prõ prãm.

¹² Nhyam kam Jeju ta ajte imã,

–Ë, ar kute krĩraxbê Pegamukam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwỳnhjamã dja ga pi'òk no'òk ne. Dja ga arkum ikabên jarê. Ba ibê Bẽnjadwỳr Jeju dja ga arkum ikabên jarên arkum, “Ë, ba ne ba ar amã ikabên. Ba ija-jkwa krekre kurũm aktã kàx djwa mextire kator djwỳnh, ba ne ba ar amã ikabên ne.

¹³ Xatanaj kute meo ba djàkam ne gar te ar aban amex rã'ã ba arỳm ar apumũ. Be, nã gãm ar ijã angrà tỳx ne aje amibê ikanga kêt. Djã nã gãm ar me kudjwa aminêje memã kum, ‘Jakam arỳm ije amim Jeju mar kêt. Arỳm imã kĩnh kêt’, ane? Kati, ar aje ã memã anhỳr kêt-kumrêx. Nhyam me arỳm ar anhõbikwa ãxipanh bĩ gar mã amã ikĩnh ne aje ikanga kêt-kumrêx ne. Nà, ãxipanhdjwỳ kum me uma kêt ne tu memã ijarênh 'ãno dja nhyam me kubĩ, wãkam, Xatanaj mõi djà wãkam. Nãm me te kubĩ gar mã amã ikĩnh ne. Ba arỳm omũn ar akam ikĩnh ne.

¹⁴ Bep me kute me kabên punukôt amijo ba ja tãm ne ba imã me kĩnh kêt. Ar akwỳ ne gar me bakukãmãre 'õbê Barãokôt ar amijo aba. Djãm Barão mex got. Nãm mekbê idjaer kurê djwỳnhbê Barakimã mekbê idjaer'ã karõ. Kute mekbê idjaer o bikênhmã ne mýjja punu'ã kum karõ. Mekbê

idjaer kute mry punu krēnmā, me kute mýjjao Metīndjwýnh karō nhipêxjamā mry nhōr ja kute krēn ne amijo bikēnhmā. Ne ajte me kute abenbê prōo àkīnh ne arīk prō prāmo kumexmā. Me kute ā amijo bikēnho anhỹrmā ne me'ā kum karō. Nhyam kam ô'ā Baraki mekbê idjaero bikēnh o ba.

¹⁵ Nhyam ar akamdjwý mekbê Nikōrij ā kabēn ane, ā memā 'ā karōo ane. Nhyam ar akwý kabēn punu jakôt ar amijo ba.

¹⁶ On ar amim akaton wānh ajaxwemā anhiren iwýr amijo akēx. Dja gar amim akator kêt ba ar awýr bōx ne me kabēn punuja'ýr iprôt ne. Ijajkwa krekre kurūm aktā kàxdjwa mextire katorjao dja ba me'ýr iprôt ne.

¹⁷ Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metīndjwýnh Karō ne ar kute amim imar ne apýnh kute ikôt aben pydjijamā kabēn. Gora ar prīne kabēn ja ma. Ê, ar me kurām atýx ne aje ijāno adjāmja, ar gajbit dja ba ar amā djwýbê mýj ne ja ngā, djwýo bipdjurja ngā gar krē. Ba kam ajte ar atýxmābit apýnh kēn mēre, kēn jaka ngā. Ne kam ajte ar amā kēn ja no'ôk, apýnh ar anhidji ny'ā kēn no'ôk ne kungā gar kam omū. Atemā me ja kute ar anhidji nyja mar kêt. Ar gajbit, ar atýxbit, ije apýnh ar amā kēn nhōrja, ar gajbit dja gar apýnh aminhidji nyja ma”, ane. Nām ā Jeju imā kabēn ane. Ba ibê Djuāo ne ba kuman ar amā arē.

Xijxirakam Djedjabeu ar noo akno.

¹⁸ Nhyam kam Jeju ta ajte imā,

—Ê, ar kute krīraxbê Xijxirakam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrānh djwýnhjamā dja ga pi'ôk no'ôk ne. Dja ga arkum ikabēn jarē.

Ba ibê Běnjadjwýr Jeju dja ga arkum ikaběň jarěň arkum, “Ba ne ba ar amã ikaběň ne. Ě, ba, ibê ne Metĩndjwýnh kra ne ino pók kute kuwy pók pyrãk, ne ipar jadjěnh kute ngõnh nhipêx djãkam me kute 'ã ngrão póx nhym adjěnh pyrãk, ba ne ba ar amã ikaběň ne.

¹⁹ Gar kôt amijo aba, ba arým omũn kam ikĩnhkumrěx. Gar amã aben jaběň amã Metĩndjwýnh jabê ba arým omũ. Gar tu amim imarkumrěx ne ijã angrã týt ba arým omũ. Ar adjãpěnh rax ba arým omũ. Nã gãm ar ijãno djan amibê ikanga kêtikumrěx ba arým omũ. Nã gãm ar ikôt amijo aba. Amrěbê ne gar ikôt amijo aba ngrire ne kam amijo těň amijo těň arým ikôt amijo amõr mex ne.

²⁰ Nhym bep mýjja pydji ne ba omũn ikaprĩre. Nã gãm ar amã me'õ nibê Djedjabeu kĩnh. Nãm we amijo Metĩndjwýnh kaběň jarěň djwýnh ne kam mýjja punu'ã inhõ àpěnhmã karõn 'ã arkum apnê. Inhõ àpěnh kute abenbê prõo àkĩnh ne ar prõ prãm ba ne kam kute amijo bikěnhmã.

Ne kam ajte ar kute mry punu krěnmã, me kute mýjjao we Metĩndjwýnh karõ nhipêxjamã kute mry nhõr nhym ar kute krěň ne o kute amijo bikěnhmã. Nãm ã Djedjabeu inhõ àpěnhmã mýjja punu'ã karõo ane, ne ã 'ã arkum apněho ane.

²¹ Nã bãm te amiwýr kam ama. Kute amim kator ne wãnh axwemã irern iwýr amijo akěxmã te amiwýr kam ama nhym kute mjěň prãm ja kanga kêt ne amim kator kêtikumrěx. Kum axwe kĩnh rã'ã:.

²² Ě, dja ba nija'ýr bõx ne kam nõr djãkam kumě, nõr djã tãmkam dja ba kuměň kam prĩne o ajkě. Me

my kute nĩnhjamẽ ro'ã dja ba prĩne meo ajkẽ. Dja me kum axwe kĩnh rã'ã ne nija kanga kêt ne iwýr amijo akẽx kêt, ba kam prĩne meo ajkẽ nhym me kam tokry.

²³ Ne ni krajadjwý pyka mẽ o amrà. Apýnh ar aje amim imar ne ikôt aben pydjija kunĩ aje imã akator kadjy. Ba ije ar ajamakre kad-jwýnhbêmẽ anhõkre kadjwýnhbê aje mýjja mex nàr mýjja punu'ã amim karõ jabej ije ar akamũnh ne kôt ije ar anhĩ pýnhkôt ar amã o pãnh djwýnh. Gar kôt aje imã akator kadjy dja ba ni krajadjwý pyka mẽ o amrà.

²⁴ Bep ar aje me kabẽn punukôt amijo aba kêtjamã, wãkam, Xijxirakam ar aje me kabẽn punu kôt amijo aba kêtjamã dja ba ajte ikabẽn 'õ jarẽnh kêt. Mrãmri ne ar aje ikôt amijo aba ne ar aje Xatanaj kukràdjà mar prãm kêt kam amexkumrẽx. Nhym me ate we kute Xatanaj kukràdjà bipdjurja marmã we, 'Mexkumrẽx gu me kuma', anhýrja djãm me mex got. Axwe punu gar kôt amijo aba kêt kam amexkumrẽx.

²⁵ Gora ar mã ikôt ar amijo aban ijã angrà tỳx rã'ã: ba akubyn bõx.

²⁶⁻²⁸ Ë, ar me kuràm atỳx ne aje ijãno adjãmja, ar aje ikabẽn mar ne aje ikôt amijo aba rã'ãn aje o atêm ne o atêm ne arým aje inomã mẽnha, ar ajã dja ba bẽnjadjwýr rẽ gar kam inhijuk'ã meo aba.

'Apýnh me ba djari dja gar meo aba, ar apymao meo aban meo aba tỳx ne. Meo aba tỳx ne, nhym me'õ axwe gar kam prĩne o ajkẽ, me kute kàxo àbêr djào kute ngyo ngõnh totyk ne prĩne ka'êkja pyræk. Dja gar ã meo aba tỳxo ane.'

Be, Ibâmbê Metĩndjwỳnh ne ijã bẽnjadjwỳr mẽ. Dja ba kam amidjô'ã ar ajã kurẽ gar kam ikabẽnkôt meo aba. Dja ba kam ajte ar akĩnh djã kadjy ar amã umajỳrtiredjwỳ ngã, akati maktã umajỳrtire ja ngã.

²⁹ Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwỳnh Karõ ne ar kute amim imar ne apỳnh kute ikôt aben pydjijamã kabẽn ne. Gora ar prĩne kabẽn ja ma”, ane. Nãm ã Jeju imã kabẽn ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arẽ.

3

Xadjikam ar ja kute me tyk pyræk.

¹ Nhyam kam Jeju ta ajte imã,

—Ë, ar kute krĩraxbê Xadjikam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwỳnhjamã dja ga pi'ók no'ók ne. Dja ga arkum ikabẽn jarẽ. Ba ibê Bẽnjadjwỳr Jeju dja ga arkum ikabẽn jarẽn arkum, “Ë, ba ne ba ar amã ikabẽn. Ba ije Metĩndjwỳnh Karõ kute amijo 7 ije amỳnhja, ne ije kanhêtireo 7 ne amỳnhja, ba. Ba ne ba ar amã ikabẽn ne.

Nãm me we ar amex jarẽ. Bep kati, ar ajaxwekam kute ar atyk pyræk. Ba arỳm ar apumũ.

² On ar ano mex, atĩn rã'ãri, ne akubyn amijo tỳx, amijo mex, ar atyk kêtiri. Nã gãm ar amijo aba punu ba te ar apumũ, te ar aje kôt amijo aba jabej te ar apumũ ne kam ar amã, ‘Ë, Ibâmbê Metĩndjwỳnhmã ar amex kêtikumrẽx’, ane.

³ Gop ar ajkam ama. Amrêbê me kute ar amã arẽnh gar arỳm aje markumrẽx tãm dja gar tu markumrẽx ne kôt amijo aba. Kôt amijo aban on wãnh ajaxwemã anhiren iwỳr amijo akẽx. Dja

gar amim akator kêt ba kam ar ajaêrbê ar awÿr bôx. Kute me àkĩnhĩ me aêrbê kute mýjjao àkĩnh ne kute mebê mýjja jamÿnh ja pyræk. Dja ba ã ar ajaêrbê ar awÿr ibôxo ane. Dja gar ibôx djækôt imar kêt kumrêx ba ar ajaêrbê bôx.

⁴ Bep krĩbê Xadjiwākam ar angrêre ne gar amrānh mexkumrêx rã'ã. Ne kam ar angrêre amrānh mexkumrêx kute mrāmri ne me kute kubêkà mex, 'ã ngrã kêt kute angjênh ne 'ã mrānhja pyræk. Nã gãm ar ã amexo ane. Ar ga dja gar ikôt mrān ikudjwa kubêkà jaka jangij ne 'ã mrã. Nã gãm ar amrānh mexkumrêx. Nhym kam kubêkà jaka kadjy ar amex. Tãm dja gar angij, amrānh mex pānh angijñ 'ã mrã.

⁵ Be, ar me kurām atÿx ne aje ijāno adjāmjabit dja gar ã kubêkà jaka jangjênh ne 'ã amrānh o ane. Ba kam pi'òk no'òkkam anhidji jarijwã o ibingrānh kêt, me tĩn rã'ã rã'ã'ã pi'òk no'òkkam ar anhidjio ibingrānh kêt ne. Ne kam ajte dja ba Ibāmmā inhÿtã ar ajarê, Ibāmmê Ibām kadjy mrānh djwÿnhmê arkum inhÿtã tu kàj bê ar ajarê ne kum, 'Be, inhõ me ja ne me ja.' Be, dja ba ã kum ane.

⁶ Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwÿnh Karõ ne ar kute amim imar ne apÿnh kute ikôt aben pydjijamã kabên ne. Gora ar prĩne kabên ja ma", ane. Nãm ã Jeju imã kabên ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arê.

Pirapijkam ar Metĩndjwÿnh kabênkôt amijo ba.

⁷ Nhym kam Jeju ta ajte imã,

—Ë, ar kute krĩraxbê Pirapijkam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrānh djwÿnhjamã dja ga pi'òk no'òk ne. Dja ga arkum ikabên

jarë. Ba ibê Bēnjadjwÿr Jeju dja ga arkum ikabēn jarēn arkum, “Ë, ba ne ba ar amã ikabēn. Ba imexo ipyma ne mrāmri ikabēnkumrēx ne ijēxnĥi kētkumrēx ne kam ar amã, ‘Ba ne ba ije inhingēt kukãmã Dawi nhŭrkwākam o kajkep djwÿnh. Ba kikre’ã kuta nhym mÿj me’õ godja ‘ã ijê? Ba ‘ã ijê nhym mÿj me’õ godja ‘ã kuta?’

⁸ Bir be, gar ikôt amijo aba ba arÿm omũ. Djã nã gãm ar atÿx kumrēx? Kati, kàjbê ar atÿx ba arÿm ar apumũ. Nã gãm ar te atÿx ngriren mã ikabēnkôt ar amijo aban aje ikanga kētkumrēx ba kam ar amã, ‘Ba gēdja ba ar amã kikre’ã kuta. Mÿj me’õ gēdja ar abê ‘ã ijê? Ba dja ba ar ajo iba. Mÿj me’õ dja inê?’ ane.

⁹ Ë, Xatanaj nhõ àpēnh ‘èxnhĥija, kute kôt ar aben pydjio ba, ne me ‘èx ne amijo Metĭndjwÿnh kra, kute amijo mekbê idjaer, djãm mekbê idjaer djwÿnh got, me ja me tãm gēdja ba ar awÿr me pa ‘amÿn meo mōn ar akuka kōnh me umjuw nhym me kam pijàm djaje ar akuka kōnh ibôn krĭn ar amã arax jarēn kam tu ar amarkumrēx. Imã ar ajabēkam kôt me kute mar ne kute ar ajã, ‘Jeju kum ar abēja pumũ’, anhÿr kadjy dja ba ã meo ane.

¹⁰ Ije ar amã, ‘Dja me te ar ajo ajkē gora gar mã ijã angrà tÿx ne ijãno djan ikanga kêt’, anhÿrkôt ne gar amijo aba. Nhym me te ar ajo ajkē gar mrāmri ijãno djan ikanga kêt. Kam dja ba ar apytà. Ije me kunĭo ibikēnhkam dja ba arÿm ar apytà. Dja ba pyka kunĭkôt ije me kabi kadjy meo ajkē. Dja ba apÿnh pyka djari me kunĭ kabi, me kute imã kator kadjy me kabin meo ajkē. Nhym bep ar amexbit dja ba ar apytà.

¹¹ Arým ibôx 'ÿr. Gora ar arek ikabēnkôt ar amijo aba rã'ã: ba kam ar amã o pãnh, ar amã ar akĩnh djà ngã. Kwãrĩk wãnh me'õ ar abê ikurê kêt. Dja me'õ ar anoo aknon ar abê ikurê gar kam akĩnh djà bÿr kêt ne. Dja gar arek amijo aban arým ikam amim akĩnh djà by.

¹² Ë, ar me kuràm atÿx ne aje ijãno adjãm, ar gajbit dja ba amim ar apumjuw, Ibãmbê Metĩndjwÿnh nhũrkwãtikam ar apumjuw gar aku'ê rã'ã rã'ã, kute Metĩndjwÿnh nhũrkwãtikam par pyræk ne aku'ê, Metĩndjwÿnh kuka kônh aku'ê rã'ã rã'ãn akator kêt. Ba dja ba ar ajã Ibãmbê Metĩndjwÿnh nhidji no'òk, ne kam ajte ar ajã krĩ nhidji no'òk, Ibãmbê Metĩndjwÿnh nhõ krĩ mex nhidji dja ba ar ajã no'òk ne. Krĩ mexja, Djeruxarê nyja, Ibãmbê Metĩndjwÿnh kurũm rwÿkja, kàjkwa kurũm rwÿk, ja tãm nhidji dja ba ar ajã no'òk ne. Ne kam ajte ba aminhidji ny ar ajã no'òk ne, ar atÿx ne aje ijãno adjãmja'ã aminhidji no'òk ne.

¹³ Gora ar ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwÿnh Karõ ne ar kute amim imar ne apÿnh kute ikôt aben pydjijamã kabēn. Gora prĩne kabēn ja ma", ane. Nãm ã Jeju imã kabēn ane. Ba ibê Djuão ne ba kuman ar amã arē.

Raodjikam ar kute ngô kàjbê kangro pyræk.

¹⁴ Nhym kam Jeju ta ajte imã,

—Ë, ar kute krĩrãxbê Raodjikam amim imar ne kute ikôt aben pydjija kadjy mrãnh djwÿnhjamã dja ga pi'òk no'òk ne. Dja ga arkum ikabēn jarē. Ba ibê Bēnjadjwÿr Jeju dja ga arkum ikabēn jarēn arkum, “Ë, ba ne ba ar amã ikabēn. Ba, ibê ne Mrãmri. Ba ije mrãmri katàt memã Metĩndjwÿnh

kabêno amirĩt djwỳnh ne ba mrãmri ikabênkumrêx. Metĩndjwỳnh kabênkôt ne ba ibê mỳjja kunĩ nhipêx djwỳnh.

¹⁵ Gar ar aba ba arỳm ar apumũ. Djãm we ar amã ikurê nàr kon djãm we ar amã ijabê. Arkati. Nã gãm ar amã ikurê kêt ne kam ajte amã ijabê kêt. Ar aje ngô kàjbê kangro pyràk, ajakry kêt ne kam ajte akangro kêt. Gop on ar ajakry nàr kon on akangro rax. Ba gop kôt kuma, ar apunu ma nàr kon ar amex ma.

¹⁶ Nhy m bep kati, ar kàjbê akangrokam ije ar amar mex kêt. Kam dja ba ar ajo aptô. Ar ajakry kêt ne ar akangro kêt ne aje ngô kangro kajgo pyràkkam.

¹⁷ Nã gãm we ar, 'Arỳm ne inhô nêkrêx kumex. Nã bãm prĩne inhô mỳjjao aptà nhy m kam kumex. Arỳm inhô mỳjja kunĩ bikàr ne ibê 'ô'ã kàtàm kêt.'

Kê, djãm ar aje amimar got. Nã gãm ar prĩne amijo ajkê. Ne akaprĩ mex ne. Ne abikênh mex ne. Ar ano rã ne anhô kubêkà kêt kam tu irãri ar abajakam. Djãm ar aje amimar kêt?

¹⁸ Kam dja ba ar amã mỳjja jarên ar amã, 'Ë, on kên karỳr mextireja, ngôn nhipêx djàkam me kute 'ã ngrão pôx nhy m mextire ja dja gar 'ã ijwỳ ba ar amã kungã gar abyn arỳm amimex, arỳm abikênh kêt. Ne kam ajte ar kubêkà jaka'ã ijwỳ ba ar amã kungã gar kam arỳm angjê. Angjên irãri ar aba kêt kam apijàm kêt. Ne kam ajte ar anokam pidjỳ'ã ijwỳ ba ar amã kungã gar arỳm o amino dji ne arỳm ano mex.'

¹⁹ Me axwe nêje ne ba memã ibên tỳx ne imã me kĩnhja ne ba memã uwêk màt ne. Kam dja gar

on amim akaton wãnh ajaxwemã anhiren akubyn iwýr amijo akêx.

20 Ë, gop ar ikabên ma. Ota ba arým ar awýr bôx ne kikre kabem dja. Ar ajô imã kikre'ã ta. Ba wãm awýr wadjã gu baro'ã aben kuka kônh banhô kwý krêno nhý ga arým akĩ:nhkumrêx. Gop ar ajô aje ikabên mar jabej, on kikre'ã ta.” Nãm ã Jeju me kunĩmã kabên ane. Me kute Jejuo aminhômã ne ã kabên jarênho ane ne kam ajte memã kum,

21 “Ë, me me kuràm atýx ne aje ijãno adjãmja, me gajbit dja ba me amã arê ga me ikrĩ djãkam inhikô'ã nhý. Me ga dja gu me ar meo baban bakabêno me ano. Me me bamã àpênhmã dja gu me bakabêno me anor ar o baba. Ga ba itýx ne ije Ibãm 'ãno idjãm ne ije amijo imrãnh rã'ãn ije aminhinomã amimênhja pumũ. Ije kanga kêt ne ije aminhinomã amimênh ne kam Ibãm nhikô'ã inhýr ne ije ikabêno me anorja pumũ. Dja ga me ã ikudjwa atýx ne ijãno adjãmo ane.

22 Gora me ajamak mex jabej on ama. Metĩndjwýnh Karô ne mete amim imar ne apýnh kute ikôt aben pydjijamã kabên. Gora prĩne kabên ja ma”, ane. Nãm ã Jeju imã kabên anen kam o ino re. Ba ibê Djuão ne ba kuman me amã arê.

4

Metĩndjwýnh krĩ djatikam nhý.

1 Nhyam kam ijukri atemã mýjja kato ba omũ. Kàjkwakam kikre'ã 'yr ne dja ba omũ. Nhyam kam ajte me'ô imã kabên ne, ôbê kute imã kabênja, kabên kute poti kakôr týt pyræk, ta ajte imã kabên ne imã,

—Amrê tẽ ba amã mỳjja jakre, mỳjja kraxje kator kêt dja ba anhỹr djwỳnhràm amã o amirĩt ga anoo anhỹtã omũ nhym bep tũmràm dja amirĩt ne, ane. Nãm ã imã ane.

² ã imã anhỹrmẽ ro'ã Metĩndjwỳnh Karõ iwỳr ruw ne mã ijo tẽn ijo wabi. Nhym nĩjar kàjkwakam bẽnjadwỳr krĩ dja rax dja nhym kam arỳm me'õ kam nhỹ.

³ Me'õ ỹrja ne adjêho tuknĩ. Kute kẽn ngrãngrãmẽ kẽn kamrêk kakrãtyk, o me ikrakam rax ne o òkredjê karỳr jadjênh tỳx ja pyràk. Nãm ã me'õ ỹrja jadjênh kute kẽn ja jadjênhja pyràk ne nhỹ. Nhym kam djwỳngwỳnhtire ne krĩ djãmã ipòk ne wajêt ne kam adjwỳnhdjwỳ adjênh. Kute atemã kẽn ngrãngrã 'òdjwỳ jadjênh tỳx ja pyràk. Nãm ã djwỳngwỳnhtire adjênh ã anen krĩ dja raxmã ipòk ne.

⁴ Nhym krĩ dja raxjamã me krĩ dja kryre ipòk ne. Apỳnh me krĩ dja kryre ku'ê djari 'ã akrekam kubê 24. Nhym mebêngêtte kam krĩ. Kubêkà jaka jangij ne kam kam krĩ. Ne kẽn karỳro krãdjê, bẽnjadwỳr krãdjê ne me kutu.

⁵ Nhym krĩ dja raxja kurũm adjêho amikurwỳ ne kam krako dja. Kabẽnrmẽ adjênhmẽ krakmẽ o akà. Nhym krĩ dja rax kabem ne ngõnhpòktio 7 ne pòko ku'ê. Ngõnhpòktija kubê Metĩndjwỳnh Karõ kute amijo 7ja.

⁶ Nhym ajte krĩ dja rax kabem ne mỳjja karỳr kute imòti pyràk ne nõ. Kute ixeo imòti pyràk ne nõ. Karỳr kute kryt karỳr pyràk ne nõ.

Nhym mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut ne krĩ dja raxmã ipòk ne, nhym ipòkri krĩ dja rax dja.

Nhym mýjja tñja kute krĩ djãmã ipôkja ïkam no kumex, ibũmkam non õngakkam no.

⁷ Nhym mýjja tñn kutewaja kute rop djàkrêbê rijão pyrãk, atãri ja kute mryti kra pyrãk, atãri ja nokre kute mebêngôkre* nokre pyrãk nhym kute katēja kute àkkajkrittiti tor pyrãk.

⁸ Nhym apýnh mýjja tñn djãri ara kumex. Ar ï pýnhkôt ara kubê 6'ã kabên. Nhym arakam no kumex. Ara nhibũmkam no. Ara nhõkrekam no.

Ne ar ngrer ba. Ngrer ba rã'ã rã'ã. Kute ngrero ino rer kêtumrêx. A'urimê akamãtmê kam ar ngrer ba rã'ã rã'ã. Nãm ar,

—Mex, mex, mex. Metĩndjwýnh ne mexo umakumrêx. Nãm Bẽnjadjwýr raxkumrêx. Týxo kubê kumkati. Nãm tñn ne ar ba, amrêbê adjakamã tñn ne ar ba. Dja mrãmri tñn rã'ã rã'ã.

Nãm ã ar ngrero ane, ã kute kum mex jarênho ane.

⁹⁻¹⁰ Mýjja tñn amãnhkrut ne amãnhkrutja ã kute krĩ djã raxkam ýrjamã mexmê umamê raxmê amikĩnh jarênho ane. Metĩndjwýnh tñn ne ar ba rã'ã rã'ãjamã arê. Ar kute kum arênh kunĩkôt ne mebêngêtte kubê 24ja tu mýrbê rôrôk ne. Krĩ djã raxkam ýrja kabem, pijãm djãje tu mýrbê rôrôk ne. Mrãmri ne Metĩndjwýnh týxkumrêx ne tñn rã'ã: rã'ã. Kam ne kuka kônň mebêngêtte kubê 24ja pijãm djãje tu mýrbê rôrôk ne. Ne kam tu kabem krãdjê mexjamã ire. Tu kabem krãdjê mexjamã ire nhym wãnh ikwã. Nhym me kam kum mex jarê. Kum mex jarê ne kum,

* **4:7** Apýnh me õ pyka djãri kunĩkôt ne me kunĩ bêngôkre. Kubêkã jakamê me kakrãtykmê me babêngôkremê ne me kunĩ: bêngôkre.

11 —Me inhõ Bēnjadjwỳr, me Itĩn djwỳnh, gajbit ne ba me amã amextire jarēn amã apymamē arax jarēn amã atỳx jarē.

Mỳj me'õmē ne gar aje aben pyràk? Kati, apydji.

Gajbit ne ga mỳjja kunĩ 'y.

Gajbit ne ga tu amim mỳjja kunĩ'ã karõ nhym arỳm tĩn ne apôx. Ga ne ga mỳjja nhipêx nhym apôx, ane.

Nãm ã mebêngêtte kubê 24ja Metĩndjwỳnhmã mex-tire jarēnho ane.

5

Mrykĩ'ãtomti jabatànħ nyre kute pi'òk byr

¹ Nhyam kam krĩ djà raxkam ýrja ubòko pi'òk no'òk byn o nhỹ ba omũ. Nãm prĩne pi'òk no'òko tuknĩ. Òkremē ibũmmē prĩne no'òk. Ne kam krākà'ã tom krĩo tē. Abenmã mēnh'ã tom krĩo tē. 'Ã tom'ã akre kubê 7. Me'õ kute 'ãpre bõnh ne omũnh kêt kadjy.

² Nhyam kam kadjy mrãnh djwỳnh tỳxkumrēx ne katon kàj bê memã kabēn ne memã kum,

—Mỳj me'õ ne mexkumrēx ne kam kute pi'òk no'òkja'ã 'yrmã? Kute 'ã oy djà rēnhmã? ane.

³ Nãm ã anen kam te me'õ mex jabej me kabi. Kute pi'òk no'òk'ã oy djà rēnh ne omũnhmã. Nãm kàjkwakammē pykakammē pyka kadjwỳnhbē me jamē te kadjy me kabi. Ne me'õmã kator kêtumrēx.

⁴ Kam ne ba arỳm muw. Me'õ mexkumrēx kute pi'òk no'òk'ã 'yr ne omũnh 'õ kêtumrēx ne ba arỳm imỳro dja.

⁵ Nhyam kam mebêngêtte 'õ imã,

—Amÿr kêt. Ê, Djuda nhÿrkwākam me'õ, Dawi tàm djwÿ 'õ dja pi'ók no'ók'ã kuta. Tÿxkumrêx, umakumrêx. Kute rop djàkrêbê rijão pyræk. Tãm, ajbit, ne tÿxkumrêx ne meo apan kam kute pi'ók no'ók'ã oy djàbê 7 rênh ne kute pi'ók no'ók'ã 'yr ne kute omÿnhmã.

Nãm ã imã ane ba kam kuma.

⁶ NhyM kam Metÿndjwÿnh krÿ djàti nhipôkri Mrykÿ'ãtomti jabatàn nyja dja ba omÿ. NhyM kam kute me kute Mrykÿ'ãtomti jabatàn nyja bÿn nhyM ajte akubyn tÿn pyræk. NhyM mÿjja tÿn amãnhkrut ne amãnhkrutjamê mebêngêttëmê Metÿndjwÿnh krÿ djàtikam Mrykÿ'ãtomti jabatàn ny djãmjamã ipók ne dja. NhyM Mrykÿ'ãtomti bàrio 7 ne kam noo 7. Noo 7ja kubê Metÿndjwÿnh Karõ kute amijo 7, tãm ne pyka kunÿkôt ar mrã.

⁷ NhyM kam Mrykÿ'ãtomti jabatàn nyja tèn kubê pi'ók no'ók by. Krÿ djàtikam ÿrja ne ubôko kum kungã nhyM kubê kuby.

⁸ NhyM byrmê ro'ã mÿjja tÿn amãnhkrut ne amãnhkrutmê mebêngêtte kubê 24jamê kabem tu mÿrbê rôrôk ne. Apÿnh õ pÿjãbàre. Atemã pÿjãbàre djê krãptÿ. Ne apÿnh õ ngôn. Kên karÿro ngôn. Ngôn ja ne ipun dja. Kikre kudjÿ djà ne kam ipu ne. Mÿjbê ne kikre kudjÿ djà? Me kabên. Metÿndjwÿnh nhõ me ja kute kum kabên'ã ne kikre kudjÿ djà amijakre.

⁹⁻¹⁰ Be, mebêngêtte nhõ pÿjãbàremê ngôn ipu-jamê ne me amÿn kam ngrer ba. Ngrer ny ne me arênho ba, ne,

—Gajbit apydji ne ga amex ne aje pi'ók no'ók byrmã. Ga dja ga pi'ók no'ók byn 'ã ta. Arÿm ne me abÿ ga kam arÿm akamrôo meo pãnh

ne me pa 'amỳn me utàn Metĩndjwỳnh'ỳr meo tẽ. Nã gãm me kwỳ ra:x ne me utà.

Apỳnh mebêngôkre ba djàri, apỳnh amyngràri me ba djàri, apỳnh me kabẽn djàri, apỳnh me õ pyka djàri kunĩkôt ne ga me kwỳ pytàn Abãmmã me umjuw.

Nhym me kam kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ne me banhõ Metĩndjwỳnhmã àpênh ba. Dja me Metĩndjwỳnh djô'ã prĩne pykabê me ja o ba, ane.

Nãm ã mebêngêtte ar ngrer ba ane.

¹¹ Ba kam ajte omũn kam me kanga ma, kadjy mrãnh djwỳnh kanga ma. Me krãptĩ kute pi'õ pyràk. Kubê 1.000.000 krãptĩ. Me'ã akre krãptĩ: ne ba omũn kuma. Djãm me krãre got. Nãm me krĩ djatimẽ mỳjja tĩnmẽ mebêngêttemẽ kum ipòk ne. Ne kàj bê kabẽno kumex, ne,

¹² —Mrãmri ne ga gajbit amex. Mỳj me'õ got kute apyràk?

Gajbit ne ga amexo me kunĩ jakre nhym me abĩ. Abê mrykĩ'ãtomti jabatãnh ny pràbê abĩ.

Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm ajã bẽnjadjwỳr rax mẽ. Nhym kam apỳnh me pyka djàri kute õ nêkrêx amã kumex ga aje ar o abamã.

Ga gajbit ano mex ne atỳx. Gêdja me amim ajarẽn ajo rax ne kàjmã akamẽn abenmã araxo amirĩt, ane.

Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh kabẽn ane.

¹³ Nhym kam mỳjja kunĩ kabẽn ne. Nhỳnh ne mỳjja 'õ kabẽn kêt ne? Kati, kàjkwakam mỳjjamẽ pykakam mỳjjamẽ pyka kadjwỳnhbê mỳjjamẽ ngò raxbê pyka kêt kam mỳjjamẽ kunĩ ne ro'ã kabẽn ne,

—Gora gê me abenmã krĩ djàtikam ÿrjamẽ
Mrykĩ'ãtomti jabatành nymẽ ar arẽ ne
abenmã ar raxo amirĩt ne kàjmã ar kamẽ.
Ar ajbit ne ar tÿx.

Gora gê me abenmã ar arẽ. Arkum rax jarẽnh rã'ã
rã'ã ne.

Nãm ã mÿjja kunĩ kabẽn ane ba kuma.

¹⁴ Nhyam kam mÿjja tĩn amãnhkrut ne
amãnhkrutja kôt kabẽn ne,

—Mrãmri godja ã ane.

Nhyam mebêngëtte kôt tu mÿrbê rôrôk ne ad-
jwÿnhdjwÿ kum rax jarẽ.

6

Kute pi'ôk no'ôk'ã o y djà rênh.

¹ Ba ibê Djuão ne ba arek omũho dja. Nhyam
kam Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja pi'ôk no'ôk'ã oy
djà ta ba omũ. Nhyam kam mÿjja tĩn amãnhkrut ne
amãnhkrut kumrëxja imã kabẽn. Kabẽn kute na
krak pyræk ba kuma. Nhyam imã,

—Amrẽ tẽ, ane.

² Ba 'ÿr tẽn omũ nhyam kawaru jakaja dja. Nhyam
me'õ 'ã nhÿ. Õ djudjê jamÿn o nhÿ. Nhyam me kum
bẽnjadjwÿr krãdjê tu. Nhyam kutun o nhÿ ne kam 'ã
kawaru'ã tẽ. Kute me kunĩ 'ã amijo àptàr ne me'ÿr
prôt ne kute me par ne kute mekbê pyka pytàrmã
ne tẽ.

³ Nhyam kam Mrykĩ'ãtomti abatành nyja ajte pi'ôk
no'ôk 'ã oy djà nhitepã ja'ã kuta. Nhyam kam mÿjja
tĩn ja jatãrija imã kabẽn ba kuma. Nhyam imã,

—Amrẽ tẽ, ane.

⁴ Ba 'ÿr tẽn omũ nhyam kawaru 'õ ajte dja.
Kawaru kamrêk. Nhyam me'õ 'ã nhÿ. Pyka kunĩkôt

me kute abenwỳr prôt ne aben par kadjy. Kadjy ne me'ôja kawaru'ã nhỹ. Nhym me arỳm kum kàxdjwa kajgo ngã, kàxdjwa kajgo jabatành, rytire ne me kadjy kum kungã.

⁵ Nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja ajte pi'ôk no'ôk'ã oy djà nwhitepã ja'ã kuta. Nhym kam mỳjja tĩnja jatãrijadjwỳ imã kabẽn ba kuma. Nhym imã,

—Amrẽ tẽ, ane.

Ba 'ỳr tẽn omũ nhym kawaru tykja ajte dja. Nhym me'ôja 'ã nhỹ. Mỳjja pytĩ'ã akre djà mỳn o nhỹ.

⁶ Nhym mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutja kurũm me'ô kabẽn ba kuma. Nãm,

—Ë, arỳm ne mekbê djwỳ kêt. Prãmkam ne me ar ba. Ota djwỳbê trigu'ã akre pydji pãnh raxi. Pãnh me àpênh rã'ã nhym akamát. Ne kam ajte djwỳ 'ôbê xebada'ã akre amãnhkrut ne ikjêkêt ad-jwỳnhdjwỳ pãnh rax. Pãnh me àpênh rã'ã nhym akamát. Djwỳ kêt kam, djwỳ kairekam. Nhym bep pidjôbê uba kangômẽ mỳjja kute rõny kangô pyræk ja dja o bikẽn kêt. Tãm dja kumex. O ne me ajne kêt. Kwãrĩk wãnh tãm mãn o bikẽn kêt, ane. Nãm ã me'ô kabẽn ane.

⁷ Nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja ajte pi'ôk no'ôk'ã oy djà nwhitepã ja'ã kuta. Nhym kam mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut kute o ino rerja imã kabẽn ba kuma. Nhym imã,

—Amrẽ tẽ, ane.

⁸ Ba 'ỳr tẽn omũ nhym kawaru rãrãrja ajte dja. Nhym me'ôja 'ã nhỹ. Me'ô nhidjibê ne Tykre. Me tyk'ã amijakre. Nhym mỳjja kute katẽn tẽnja. Me tyk nhõ pykamã me mrãnh kadjy ja ta ne kute

katën tēmja. Ar kute pyka kunīkôt me kwỳ rax ne me parmã. Me kute abenwỳr prôt ne aben par nhym djwỳ kêtka m prãm kute me par nhym me kanêdjwỳ kute me par nhym pykakam mry djàkrêdjwỳ kute me par kadjy. Kadjy ne ar tẽ. Kam dja me kwỳ rax ne ty.

⁹ Nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja ajte pi'ók no'ók'ã oy djà nHITEPã ja'ã kuta. Nhym kam kikre kudjỳ djà bôr djà krakri me karõ kumex. Mýj me karõ? Bir, me kute memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho ba nhym kam me kute me par, me tãm karõ ne kumex. Nãm me tĩn prãm kêt mex ne tu mekmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ nhym kam me me kupa. Me tãm karõ ne kumex ba omũ.

¹⁰ Nhym me kàj bê kabẽn ne kum,

—Bẽnjadjwỳr Pymati, gajbit amexo apyma ne katàt aje mekmã kabẽn jarẽnh djwỳnh, mã dja mytyrwỳ kute ga me ijo angryk ne pykakam me jao ajkẽ, me kute me ipar pãnh meo ajkẽ? ane. Nãm ã kikre kudjỳ djà bôr djà krakri me karõ ã kum kabẽn ane.

¹¹ Nhym kam me'õ mekmã kubêkà jaka ngã ne memã kum,

—Ë, me arek atyk djà kêtõ akrĩ ngrire. Atyk djà kêt ngrire gẽ me me anhõbikwa paro tẽn inomã kumẽ. Me akôt me Metĩndjwỳnhmã àpênh, me akamy paro tẽn inomã kumẽ, ane. Nãm ã me'õ me karõmã ane.

¹² Nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja ajte pi'ók no'ók'ã oy djà nHITEPã ja'ã kuta ba omũ. Nhym kam pyka kunĩ amingrêk ne. Amingrêk tỳ:x ne. Nhym kam mytjadjwỳ kakrãtyk ne wajêt. Nãm kute kubêkà pytĩ, kakrãtyk pyræk. Nhym

mytyrwýjadjwý no tîn, no kamrêk tỳx ne. Kute kamrô pyrâk.

¹³ NhyM kanhêtire jadjwý kâjkwa kurũm rôrôk ne. Pykakam rôrôk ne. Kute kôk djâbêr tỳx kute pidjô ngrângrâ ka'urja pyrâk. Nãm ã kanhêtire rôrôk ane.

¹⁴ NhyM kam kâjkwa ajmã nêñ nhĩ'ãm tên akuno. Nãm tu amijarõx ne kute me kute kupip jarõx pyrâk, nhyM kam krânh kunĩ amũ ajkamên krĩ. NhyM apêxtidjwý kunĩ amũ ajkamên ikwã. Nãm krânh amũ krĩ djãmã kre rũnh ne krĩ. NhyM apêxtidjwý ikwã djãmã kre rũnh ne ikwã.

¹⁵ NhyM kam apỹnh me ba djâri kam bënjadjwýr rũnhmê me kute meo ba djwýnhmê me krâkamngôn nhõ bënjadjwýrmê me õ nêkrêx kumexjamê me àprârmê me kunĩ, me kute me pa 'amýnh nhyM memã àpênh kajgo ar bajamê me kute memã o pãnh kadjy àpênhjamê me kunĩ ne me amijo apdju. Me tîn prãme amijo apdju. Nãm me kênkrekam amijo apdjun krânhkam kên krakri amijo apdju.

¹⁶ Ne kam krânhremã kabên ne kênmã kabên ne kum,

—On me inhiby arôrôk ne me ijo apdju, me ipro. Krĩ djâtikam ýrjabê me ijo apdju ba me nokre pumũnh kêt. Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyjamê ar ngrykbê me ijo apdju.

¹⁷ Arým ne ar ngryk nhõ akati me iwýr bôx. Mrãmri ne ar ngrykkumrêx. Mýj me'õ ne arkum ãmmã? ane. Nãm ã me kabên ane.

7

Ar kute mebê 144.000 kuka'ã idji janhôr.

¹ Nhym kam ijukri kadjy mrãnh djwýnh amãnhkrut ne amãnhkrut ne ku'ê ba omũ. Nãm ar apýnh ku'ê djàkam ku'ê. Nhym ja kàjkwa krax 'ãnh dja nhym ja kàjkwa nhôt 'ãnh dja nhym ar ja aktã kàjkwa nhirê'ãnh dja ba omũ. Mýj kadjy ne ar ku'ê? Apýnh ar ku'ê djàri kute kôkbê àptarmã. Pykakam àbêr kêt ne ngô raxbê pyka kêt kam àbêr kêt ne bàkam àbêr kêt kadjy. Kadjy ne ar ku'ê.

² Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ tẽ ba omũ. Kàjkwa krax kurũm ne kato ba omũ. Nãm ikrakam ràxo pi'òk no'òk djà byn o tẽ. O kute Metĩndjwýnh nhõ àpênh'ã idji janhôr kadjy, Metĩndjwýnh tĩnja nhõ àpênh'ã idji janhôr kadjy. Nãm kubyn o tẽn kam kàj bê arkum kabẽn. Metĩndjwýnh kadjy mrãnh djwýnh amãnhkrut ne amãnhkrutjamã kabẽn. Ar ja kute Metĩndjwýnh kabẽnkôt pykamẽ ngô raxbê pyka kêt o bikênhmã. Ar kumã ne kàj bê kabẽn ne arkum,

³ —Adjým, bar Metĩndjwýnh nhõ àpênh'ã idji janhômã, bar me banhõ Metĩndjwýnh nhõ àpênh'ã idji janhô gar kam pykamẽ ngô raxmẽ bào ajkẽ. Me kuka'ã dja bar me idji janhô, Metĩndjwýnh nhõ àpênh tamirĩt gar aje meo abikênh kêt kadjy. Gar kam arým pykao ajkẽ, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh arkum ane.

⁴ Nhym ar me kwý krãptĩ kuka'ã idji janhô ba omũ. Me krãptĩ kubê 144.000 ne ar kuka'ã idji janhô. Nãm mekbê idjaer apýnh idji djàri me kwý'ã idji janhô ba omũ.

⁵⁻⁸ Mekbê Djudakam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Rubẽnkam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Gadjikam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Axerkam me kwý kubê 12.000.

Ne mekbê Naptarkam me kwý kubê 12.000.
 Ne mekbê Manaxekam me kwý kubê 12.000.
 Ne mekbê Ximiãokam me kwý kubê 12.000.
 Ne mekbê Rewikam me kwý kubê 12.000.
 Ne mekbê Ixakakam me kwý kubê 12.000.
 Ne mekbê Djeburôkam me kwý kubê 12.000.
 Ne mekbê Jôdjekam me kwý kubê 12.000.
 Ne mekbê Běnjamĩnkam me kwý kubê 12.000.
 Be, nãm me abenã rôrôkkam 'ã akre kubê
 144.000.

Me krãptĩ: kubêkà jaka jangij.

9-10 Nhym kam ijukri, be, me krãptĩ: ne me kumex ba me omũ. Axwe me krãptĩ. Nãm me te kute me'ã akremã. Djãm me krãre got. Nãm me kute pi'ô pyræk ne kumex. Mýj xê ne kumex? Bir, apýnh mebêngôkre ba djàri, apýnh amyngràri me ba djàri, apýnh me õ pyka djàri, apýnh me kaběn djàri kunĩkôt ne me kwý Metĩndjwýnho aminhôn krĩ djàti kabem abenã rôrôk ne kumex ne Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny kabem kumex. Nãm me kubêkà jaka jangij ne o kumex ne bô byn o kumex ne kam kàj bê kaběn ne,

—Be, mrãmri ne me banhõ Metĩndjwýnh, ajbit kubê me bapytàr djwýnh. Tãm, krĩ djàtikam krĩja, tãm.

Ne Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyja, tãm. Ar kubê ne me bapytàr djwýnh. Ar tãm ne ar ja, ane.

Nãm ã me krãptĩ kaběn ane.

11 Nhym kadjy mrãnh djwýnh kunĩ krĩ djàtimã ipôk ne kumex. Krĩ djàtimẽ mebêngëttemẽ mýjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutjamẽ ne kadjy mrãnh djwýnh arkum ipôk ne tu mýrbê rôrôk ne kumex. Ne kam Metĩndjwýnhmã rax jarẽ ne kum,

12 —Mrãmri. Kôt ne me ane. Gajbit ne ga mekmã amexo amiptà ba me abenmã amex jarênho iba ne abenmã araxo amirít ne ano mex jarên kam amã amikĩnh jarên abenmã araxmẽ apyma jarên abenmã abênjadwỳr rax jarên abenmã mỳjja 'õ abê bipdjur kêtumrẽx jarẽ.

Gora gê me kunĩ amã ja jarênh rã'ã rã'ã. Mrãmri. Godja ã ane.

Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh ane, pijàm djaje tu mỳrbê rôrôk ne ã kabên ane.

13 Nhyam kam arkubêngêt'õ imã,

—Mỳj xê ne kute kubêkà jaka jangjênh ne o kumexja? Mỳj xê nã? Mỳj kurũm ne me mõ? ane.

14 Ba kam kum,

—Gêt kon, kubêngêt. Gajbit aja mar, ane.

Nhyam kam imã,

—Me ja ne me prĩne meo ajkê. Nãm me prĩne me jao ajkê, meo bikênh rax ne. Nhyam me ja katon kam nĩnh mõn bõx. Arỳm ne me õ kubêkà põ nhyam kam aka ne. Mỳjo ne me kupõ nhyam aka? Bir, Mrykĩ'ãtomti jabatãnh ny kamrõo ne me kupõ nhyam aka, ane.

Metĩndjwỳnh kute memã axweo bingrãnh'ã ne kubêkà põnh nhyam aka jakre.

15 —Kam ne me Metĩndjwỳnh krĩ djati kabem kumex ne kam kum apê. Akatikam kum apê ne akamãtkam kum apê. Metĩndjwỳnh nhũrkwãtikam ne me kum apê nhyam bep krĩ djatikam ýrja dja umao me utàn ar meo ba. Ar me utar mex ne meo ba.

16 Kam dja me kum prãm kêtumrẽx ne kum kôr kêtumrẽx, nhyam arngrodjwỳ dja me

bĩn kêtikumrẽx, nàr kon atemã mỳjja kangro
'ôdjwỳ me bĩn kêtikumrẽx. Mỳkam?

17 Bir, Mrykĩ'ãtomti jabatànħ ny krĩ djàti nhipôkri
yřja, tãm dja ar me utàn meo ba. Kute
mrãmri ne mrykĩ'ãtomtio ba djwỳnh kute ô
mryo ba ja pyràk.

Ne ngô kute meo tĩn kator djà'yř dja meo mō.

Nhym Metĩndjwỳnh ta dja me kunĩ no kangô ku'ôn
memã no kangôo apêx nhym kam me mỳr
kêtikumrẽx, ane.

Nãm ã arkubêngette 'ô imã kabẽn mex jarẽnho ane.

8

Kute o y djà kute o ino rer'ã 'yr.

¹ Nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatànħ ny ajte pi'ók
no'ók'ã oy djà kute o ino rer'ã kuta nhym kam
kàjkwakam mỳjja kunĩ anhikrê ne, nhym myt kwỳr
ngrire.

² Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7,
Metĩndjwỳnh kabem ku'ê djwỳnh, ar ja ne ar ku'ê
ba ar omũ. Nhym kam Metĩndjwỳnh arkum poti
ngã. Poti kubê 7 ne apỳnh arkum kungã nhym ar
amỳ.

³⁻⁴ Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh 'ô kẽn karỳro
ngônħ ngrire byn o tẽn o dja, kikre kudjỳ djà
bôr djà'yř ne o tẽn o dja. Nhym kam me'ô
kikre kudjỳ djà kwỳ rax ne kum kungã. Kute
me kabẽnme kikre kudjỳ djào bikàrmã ne kum
kungã. Metĩndjwỳnh nhõ me mexja kunĩ kute
kum amijarẽnħmẽ kikre kudjỳ djà bikàr ne xêt
ne Metĩndjwỳnh'yř bôx kadjy. Krĩ djàti kabem
ne kikre kudjỳ djà bôr djà dja. Kẽn karỳro ne

adjênh ne dja. Kam ne kadjy mrãnh djwýnh kikre kudjý djãmã adjà nhym xêr nhym kam kudjýmẽ me kabên ro'ã Metĩndjwýnh'ýr bôx. Kũmmẽ õ me ja kabênmẽ Metĩndjwýnh'ýr wabin 'ýr bôx.

⁵ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh kikre kudjý djà kadjy ngônh byn kam kam kuwy mẽ. Kikre kudjý djà bôr djàkam kuwy byn kam kikre kudjý djà kadjy ngônhkam kumên kam pykakam kumẽ, o pyka kôpênàt ne. O pyka kôpênàt nhym kam arým na krar ne rãrãk ne adjênh nhym pykadjwý amingrêk ne, tertet ne.

Potibê 7'ã ujarênh.

⁶ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh kubê 7ja kute apýnh õ poti kubê 7 kakôrmã.

⁷ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh kutewa poti kakô. Nhym kam namê'ymẽ kuwy rôrôk ne. Kamrômẽ akàn rôrôk ne. Tu tỹmkumrêx ne. Nhym kam pyka kwý ra:x ne prĩne xêr. Pykamẽ bà nokà 'ýr 'ãnh ne xêt o ino re. Nhym bep bõ kunĩ ne prĩne xêr. Nhýnh ne bõre 'õ xêt kêt.

⁸ Nhym kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja õ poti kakô nhym kam atãri mýjja kute krãnhre jabatãnh pyrãk ne pôr ne mõn nox ne, ngô kôpênàt ne.

⁹ Ngô raxbê pyka kêtgam nox nhym kam ngô kwý ra:x ne kamrô, ngô nhikjêbit ne kamrô nhym ngôkam mýjja ar baja arým kwý rax ne ty, ngô ipôkri 'ýr ne tyk o ino re. Nhym kà rũnhjadjwý amijo ajkên wangij, kà kute katê 'ýr ne ngjêxo ino re. Nhym kam mebêngôkre* ar kàkam bajadjwý arým

* **8:9** Apýnh me õ pyka djari kunĩkôt ne me kunĩ bêngôkre. Kubêkà jakamẽ me kakrãtykmẽ me babêngôkremẽ ne me kunĩ: bêngôkre.

kôt ty.

¹⁰ Nhyam kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja poti kakô. Poti kakô nhyam kam kanhêtidjwý tÿm, kanhêtireti: ne tÿm. Pôkti: ne tÿm. Nãm kute me kute bô 'ô ngrãmã angjênh nhyam pôk rûnh ja pyrãk. Kàjkwa kurûm ne môn tÿm. Ngô binhirênh kwýkam rôrôk ne inore kwýkamdjwý rôrôk ne. Ngô nhino kunïkam ne tÿm. Nhyam ngô kwý rax ne mex rã'ã.

¹¹ Kanhêtire nhidjibê ne ý. Nhyam kam idjikôt ngô nhikjê ne ýkumrêx ne. Nhyam kam me kwý krãptïn ty. Ngô djý ne me o ikôn arým tyko kumex.

¹² Nhyam kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja õ poti kakô nhyam kam mytdjwý kwý rax ne ajmã nêñ kam akamãt kô tyk ne, no nhikjêkambit ne akamãt kô tyk ne. Ne kam kàjbê pyka kurwý. Kurwý ngrire nhyam mytyrwýmê kanhêtiredjwý kôt ã ane. Akatikam myt kàjbê irã nhyam kam akamãt kô tyk ne. Nhyam akamãtkamdjwý mytyrwýmê kanhêtire kàjbê irã nhyam kam akamãt kô ty:k ne.

¹³ Ba kam omũho dja nhyam kam àkkajkritti kýjrũm ton mō. Kàjkwa tã mō ba omũ. Nhyam kàj bê memã kabên, ne,

—Watïre, watïre, watïre. Pykakam me ar baja watïre. Arým ne kadjy mrãnh djwýnh kute katê amãnhkrut ne ikjêkêt kute poti kakôr 'ýr, ane.

9

¹ Nhyam kam atãri kadjy mrãnh djwýnh õ poti kakô nhyam kam kàjkwa kurûm kanhêtire tÿm. Pykamã tên tÿm nhyam me kum kam o kajkep djà ngã. Mýjkam o kajkep djà nã? Bir, kre ry typydjikam o kajkep djà. Kre krã'yr kêt, kre o ino

rer kêt, kre ry typydjikam o kajkep djà ne me kum kungã.

² Nhyim kam kam o kajkep ne 'ã kuta nhyim kurũm kuwy kũm katon mō. Kre ryti kurũm ne kuwy kũm kato. Kute kikatire kũm pyræk nhyim kam kũmja kàjkwamẽ mytmẽ prĩne o akno nhyim akamàt kō tyk ne.

³ Nhyim kam kũmja kurũm krytkanhê bixadjwỳro kumex. Pykamã ne bixadjwỳro kumex. Ne kam àkrê. Àkrê:kumrẽx ne. Kute me kamjỳrmã ne bixadjwỳro kumex. Kute mrãmri ne pykabê makre kute me kamjỳr nhyim tokryja pyræk.

⁴ Nhyim kadjy mrãnh djwỳnh krytkanhêmã kum, —Kwãrĩk wãnh pykakam bõreo abikẽnh kêt, mýjja nhingrõto abikẽnh kêt, pĩo abikẽnh kêt. Me ajbit dja ga meo ajkê. Me kuka'ã idji kêtja, Metĩndjwỳnh kute me kuka'ã idji kêtja, me tãmbit dja ga meo ajkê, ane.

⁵ Nà, mrãmri ne krytkanhêja kute me kamjỳr ne kute me kamjêro ba kajgomã. Kute me par kêtê. Nãm me kamjuw nhyim me tokry pymaje àmra ba'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt. Nhyim tokry: ne. Kute makre kute me kamjỳr nhyim tokryja pyræk.

⁶ Nhyim kam arỳm me te tyk prãme, krytkanhê kute me kamjỳr ar o bakam te tyk prãme, te amitykkam ama ne, ne tyk kêtikumrẽx ne.

⁷ Mã ne krytkanhê kute? Djãm axwe uma? Nà, axwe uma. Nãm kute mrãmri ne me kute kawaru'ã aben par kadjy kute ngõnho kubêkà kawarumã angjênh nhyim kam uma ja pyræk. Nhyim krytkanhê mýjja kute me bẽnjadjwỳr krãdjê pyrækja tu.

Kën karÿro krãdjê ne kutu. Nãm krytkanhê no kre kute mebêngôkre nokre pyràk.

⁸ Nhyim kïdjwÿ kute me nire kï pyràk nhyim wa kute rop djàkrêbê rijão djwa pyràk.

⁹ Nhyim ôkôt kà kute tepkà pyràk, ngônho ne ôngàkkà. Ne ara rãrãk tÿx ne. Kute mrãmri ne me kute abeno bakam kawarumẽ kàmranhtÿx rãrãkja pyràk.

¹⁰ Nhyim tey kute makre tey pyràk. O kute me kamjÿr ar o ba. Dja kute me kamjÿr ar o ba'ã my-tyrwÿ amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt, nhyim tokry: ne.

¹¹ Krytkanhê nhõ bënjadjwÿrbê ne kadjy mrãnh djwÿnh, kre ry typydjikam kadjy mrãnh djwÿnh. Idjibê ne O bikênh djwÿnh, mekbê idjaer ne me ta kabênkam kum Abadõ jarê, nhyim mekbê kregu kabênkam kum Apôri jarê. Nhyim bep me babêngôkre kabênkam ne O bikênh djwÿnh.

¹² Be, watïre kutewa ne arÿm apêx. Àkkajkrittire kute memã “Watïre” jarênhja kutewa arÿm apêx. Nhyim bep watïre amãnhkrut ne me'ÿr bôx kêt rã'ã.

¹³ Nhyim kam atãri kadjy mrãnh djwÿnhja ô poti kakô nhyim kam me'ô kabên ba kuma. Kikre kudjÿ djà bôr djà kurÿm ne kabên. Kën karÿro kikre kudjÿ djà bôr djà Metïndjwÿnh kabem ãmja, kurÿm, anhã kurÿm ne kabên kato ba kuma.

¹⁴ Nhyim kum, kadjy mrãnh djwÿnh kute poti kakôrmã kum,

—On arkum anhire, kadjy mrãnh djwÿnho amãnhkrut ne o amãnhkrut djuwprewã on arkum 'ãpre bô gê ar wãm tẽ. Ngô raxbê Jupraxikam me kute ar uwpre nhyim ar ikwãwã, on arkum 'ãpre bô gê ar wãm tẽ, ane.

15 Nhyam kam arkum 'ãpre bô nhyam kam ar mã mỗ. Ar kute me imexmã ne ar mỗ. Ar kute me kwỳ rax ne me imexmã. Ar kute me imexo tēm ne me kuto katē 'ỳr me paro krã'yrmã. Kadjy ne me ar uwpre nhyam ar ikwã. Ar ò akati ar'ỳr bôx nhyam ar kute me imexmã katon mỗ. Arỳm ne ar ò amexmẽ ar ò mytyrwỳmẽ ar ò akatimẽ ar ò myt arỳm ar'ỳr bôx.

16 Nhyam ar ò krãkamngôn timer. Krãkamngôn timer kawaru'ã krĩa ne kume:x kute pi'ô pyrãk. Nãm 'ã akre kubê 200.000.000. Me'õ ne 'ã akren imã arẽ ba kuma.

17 Be, Metĩndjwỳnh ne imã ar ò krãkamngôn timer jakre ba omũ. Ba kawarumẽ krãkamngôn timer. Kawaru timer nhyam 'ã krãkamngôn timer. Tãm ne ba omũ. Nhyam krãkamngôn timer aminhõkõt nẽje ngôn timer inõkã jangij ne o timer. Ngôn timer inõkã kamrẽkmẽ ngrãngrã kakrãtykmẽ ngrãngrã kute mãn tu pyrãk. Nhyam krãkamngôn timer nhõ kawaru ja ne krã rũnh'ã kabẽn. Krã kute rop djãkrêbê rijão krã pyrãk. Ne ajkwa kurũm kuwymẽ kũmmẽ kẽn ngrãngrã põkmẽ apõxo timer.

18 Apõxo timer ne kam me kupa. Be, kuwymẽ kũmmẽ kẽn ngrãngrã põko ne me kwỳ rax ne me kubĩ. Me kuto katē 'ỳr ne me tyko ino re.

19 Kawaruja ne àkrêkumrẽx. Ajkwakõt ne àkrê, amymẽ kõt. Aktã àkrê djãkõt ne me kupa. Amy kute kangã pyrãk. Amy kubê kangã krãdjwỳ o me kamjã.

20 Nhyam me'ã kãtãmja, mỳjja kute me imex kurãm me tĩnja, djã nãm me ja amim katon wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx got. Arkati, me ja ne me kute amim mỳjja

punu nhipêxjamã irer prãm kêtkumrêx. Nãm me mã ar me karõ punumẽ mýjjao metĩndjwýnh karõ nhipêxmẽ arkum amijarêho ba, arkum rax jarêho ba. Be, nãm me kên karýro, kryt jakao, ngõnh ngrãngrão, kêno, pĩo metĩndjwýnh karõ nhipêx ar o ba nhym rĩt kêt ne umar kêt ne mrãnh kêt ne. Ja ne me kum amijarênh ar o ba, kum rax jarênh ar o ba. Me kute kum irer prãm kêtkumrêx.

²¹ Ne kam ajte me kute me parmẽ me udjymẽ me prõ prãmmẽ me mjên prãmmẽ me àkĩnhĩmẽ, ja ne me kute kum irer prãm kêtkumrêx. Me kute kum irer ne Metĩndjwýnh'ýr amijo akêxmã kute mar kêtkumrêx. Me axwebit ne me kum kĩnh. Nãm te Metĩndjwýnh kute mekmã uwêk màtmã.

10

Kadjy mrãnh djwýnh kute pi'òk byr ne ãm.

¹ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ, tỳxkumrêx ne ruw. Kàjkwa kurũm ne tẽn ruw ba omũ. Nãm kakrão prĩne amikunon kam djwýngwýnhntire tu. Nokre kute myt pyræk, ne te kute kuwy pôko krĩkam kàjmã pôk ku'ên pôk jabjê ja pyræk.

² Ne kam pi'òk no'òk ngrire byn o dja. Pi'òk no'òk arým koxen kubyn o dja. Ne kam te djubòk ngõ raxbê pyka kêt'ã djan te djuge atỳxã dja.

³ Nãm te ajkij ne djan kam kàj bê kabên. Kàj bê kabên kute rop djàkrêbê rijão kàr tỳxja pyræk. Kabên nhym kutã na krikrit ne. Nãm amipãnh kum kabên. Krikrit 'ã akre kubê 7.

⁴ Na krikrit 'ã akre kubê 7 ne kabên, ba kam bit ije 'ã pi'òk no'òkmã nhym kàjkwa kurũm me'õ imã kabên ba kuma. Nãm imã,

—Kwârîk wānh. Tu udju. Na krikritkam kabēn'ã akre kubê 7 dja ga tu udju. Kwârîk wānh 'ã pi'ôk no'ôk kêt, ane. Ba arým kuma.

⁵ Nhym kam kadjy mrānh djwýnh ije omũnh tũmja, ngô raxmê pykamê kam te bikjêr ne ãmja, tãm ne kàjmã kàjkwamã ubôkja bēn

⁶⁻⁷ mekmã kabēn pydjín arēn memã kum,

—Mrāmri godja mýjja amikrà kêtukumrêx. Godja kadjy mrānh djwýnh kute katê õ poti kakô nhym tebê mýjja kato. Metĩndjwýnh kute amrêbê õ àpēnhmã, kabēn jarēnh djwýnhmã arēnhja dja on tebê kato, kute amitô kêtê. Poti kakôrmê ro'ã dja mýjja bipdjur arým kato. Amrêbê Metĩndjwýnh kute mekbê mýjjao bipdjurja ne on kute memã o katormã, ane. Nãm ã kadjy mrānh djwýnh mekmã ane. Metĩndjwýnh ne kabēnkumrêx. Kôt dja mýjjao kato. Kam ne kadjy mrānh djwýnh ubôko kàjmã Metĩndjwýnh jakren 'ã mekmã ujarēho ku'ên mekmã kum,

—Metĩndjwýnh ne tĩn o ino rer kêtukumrêx. Tĩn, tĩn rã'ã rã'ã. Ta ne kàjkwa nhípêx ne kàjkwakam mýjja ar baja nhípêx ne. Ne pykajadjwý nhípêx ne pykakam mýjja ar bajadjwý nhípêx ne. Ne ngô raxbê pyka kêtjadjwý nhípêx ne ngôkam mýjja ar bajadjwý nhípêx ne. Tãm dja amitô kêt ne on memã o kato, ane.

⁸ Nhym kam kàjkwa kurũm kute imã kabēn jarēnh tũmja ajte imã kabēn ne imã,

—Ajrã, on 'ýr tēn kute pi'ôk koxen o ãmwã by. Kadjy mrānh djwýnh ngô rax nhípôkri te nhikjê djãm ne atýxã te nhikjê djãm wã ne kubyn o dja. 'Ýr tēn kubê aby, ane.

⁹ Ba kam 'ÿr tēn 'ã ku'uw ne kum,
—Imã pi'ôk no'ôk ngrire ngã, ane.

Nhym kam imã,

—Mĩ, amim abyn krē. Gora kunĩ krē. Atik kadjwýnhbê dja ÿ nhym bep ajajkwakam godja ànhkumrēx. Ành kute menh djành pyràk. Mĩ, ane.

¹⁰ Ba kam ikra kurūm kubê kaba. Pi'ôk no'ôk ngrire ne ba kubyn kukrē. Nhym kam ijajkwakambit ànhkumrēx, ành kute menh djành pyràk. Nhym amũ itik kremã tÿm ne arÿm ÿ: ne.

¹¹ Nhym kam imã,

—Be, dja ga ajte anhÿr djwýnhràmmemã Metĩndjwýnh kabēn jarē. Kute apÿnh me õ pyka djari, apÿnh me ba djari, apÿnh me kabēn djari, apÿnh me bēnjadjwÿr djari krãptĩkôt kute meo bikēnhmã mekmã arē, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh imã ane.

11

Metĩndjwýnh nhõ àpēnh amãnhkrut ar ujarēnh ba.

¹ Nhym kam me imã kô ngã, ije ũrkwãti'ã akre kadjy ne me imã kungã. Kute me àbēr djà pyràk. Nãm me imã kungã nhym kam Metĩndjwýnh imã,

—Apa, on 'ÿr tēn inhũrkwãti'ã akre, ane. Dja ga inhũrkwã'ã akren kam kikre kudjÿ djà bôr djà'ã akren kam me kute imã rax jarēho bajadjwÿ 'ã akre.

² Nhym bep inhũrkwãti kre kēnhbit dja wãnh 'ã akre kēt ne. Mÿkam? Bir, arÿm ne me me bajtemmã kanga. Nhym kam me kute mekbê idjaer nhõ krĩ mexbê Djeruxarēo bikēnhmã, õ krĩ mexo mexkumrēxbê Djeruxarē kute o bikēnhmã. Kikre kunĩkôt dja me bajtem mrãn pñne kikreo ajkēn

kikre ngràn kam kôt inhürkwāti kre kênhjao ajkê. Dja me kute o bikênh'ã na tým amãnhkrut ne ikjêkêt ne kam ajte 'ã amex. Kam dja ba inhõ àpênh jano.

³⁻⁴ Ba ne ba inhõ pyka djwýnh ne kam inhõ àpênh amãnhkrut kute pībê oriwêre amãnhkrut ik-abem ku'êja pyræk, ne kam ajte kute ngônhpôkti amãnhkrut ikabem ku'êja pyræk, ar tãm dja ba ar ano, ar kute memã ikabêno amirĩtmã. Dja ar kubêkà kaprĩre jadjàn kam ikabên'ã ujarênh ar ba. 'Ã ujarênh ar ba'ã akati krãptĩ, kubê 1.260. 'Ã na tým amãnhkrut ne ikjêkêt ne kam ajte 'ã amex. Godja ã ar ikabên'ã ujarênh ane, ane. Nãm ã Metĩndjwýnh imã ane.

⁵ Godja me'õ kute aro bikênhmã nhym kuwy pòk ar ajkwa krekrekòt katon me'õnh bĩ, prĩne ar kurê djwýnhja 'õ ga. Be, godja me'õ aro kurê djwýnh prãm nhym ar arým ã o bikênho ane, prĩne kuga.

⁶ Nhym ar ta kabênkòt Metĩndjwýnh kàjkwa'ã ijê nhym na rwýk kêtumrêx. Ar Metĩndjwýnh kabên'ã ujarênh bari godja na rwýk kêtumrêx ne. Nhym kam ajte ar ta kabênkòt nhym ajte ngô kamrò. Nhym ar kabênkòt apýnh mýjja kute meo bikênh djari apôx ne pykao ajkê. Apýnh kute pykao bikênhmã mýjja apôx tẽ, aben nHITEPã mýjja apôx tẽ.

⁷ Nhym kam ar Metĩndjwýnh kabêno amirĩto tẽ:n kam o amirĩt pa. O amirĩt pa nhym kam mrydjwaryre dja amim ar kurêtuw. Mrydjwaryre kre ry typydji kurũm katorja dja ar'ýr pròt ne týxo ar akrenh mex ne kam ar kubĩ.

⁸ Nhym kam ar tyn nõ. Kikre nhipòkri dja ar tyn nõ. Krĩrax jabatànhkam kikre nhipòkri nõ. Mýj krĩrax jabatành? Bir, kam ne me ar õ

Bēnjadjwÿr pīte'ykam kunhō tām. Kumã ne me idjibê Xôtômamē Edjitu jarē. Nãm me axwekumrēx ne Xôtômakam me ja jaxwe'ã amijakren kam ajte Edjitukam me ja jamakkre kêt'ã amijakre nhym kam me krīrax jamã idjibê Xôtômamē Edjitu jarē. Kam ne ar kute Metīndjwÿnh kabēno amirīt djwÿnh tyn nō.

⁹ Kam dja me kunī omū. Apÿnh me ō pyka djàri, apÿnh mebêngôkre ba djàri, apÿnh amyngràri me ba djàri, apÿnh me kabēn djàri kunīkôt dja me ar omũho kumex. Ar tykja pumũho kumex'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt ne 'ã mēdjij. Nhym me abenmã,

—Kwãrīk wãnh ar adjàr kêt. Axuk wãnh ar nōre, ane.

¹⁰ Nhym kam pykakam me ar baja kīnhkumrēx. Ar tyk ne nōrkam ar omũn kīnhkumrēx ne kam toro kumex ne kam abenmã nêkrēx ngã. Mýkam ne me ar tykkam kīnhkumrēx? Bir, ar kute Metīndjwÿnh kabēn jarēnh djwÿnh ja ne ar pykakam me ar baja prīne ar meo bikēho ba. Kam ne me ar tykkam kīnhkumrēx.

¹¹ Nhym ar tyk ne nōr'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt ne 'ã mēdjij nhym kam Metīndjwÿnh ar akô, ar tīn kadjy ne ar akô nhym Metīndjwÿnh djàkôr arkum wadjà nhym arÿm ar ajte tīn ne ekrux ne kàjmã dja. Nhym kam me ar omũn kam kum ar uma: ne. Kum ar uma tÿxkumrēx ne.

¹² Nhym kam kàjkwa kurũm me'ō kabēn. Kàj bê kabēn ne arkum,

—Apa, on ar amrē tē, ane.

Nãm ã arkum ane nhym ar kuma. Kuman kam tu kàjmã tē. Mã tēn wabi. Kakrākam ne ar tē. Nhym

ar kurê djwýnh arek ar omũho kumex.

¹³ Ar omũho kumex katikôt nhym pyka tertet ne. Tu tertet týx nhym kam kikre kwý ajkaten rôrôk ne me kwý rax ne me imex ne. Me kwý rax'ã akre kubê 7.000 ne me imex ne. Nhym me tyk kêtja, pyka tertet kute me par kêtja, me tãm ne me tĩn prãm kam Metĩndjwýnhmã rax jarên kum týx jarê. Metĩndjwýnh nhõ kàjkwa djwýnhmã ne me kum rax jarê.

¹⁴ Be, watĩre nHITEPã watĩre 'õ ne ja. Ota watĩre kute katê rã'ã. Arým me'ýr bôx 'ýr.

Kadjy mrãnh djwýnh kute katê kute õ poti kakô.

¹⁵ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh kute katê õ poti kakô nhym kam kàjkwakam me kabên. Kàj bê kabên ne. Jejumẽ Bãm'ã ne me abenmã kum, —Bãmbê me banhõ Bẽnjadjwýr ne krabê Kritu kute me bawýr anor, ar tãm ne ar arým pyka kuníkôt ar meo ba. Dja ar meo ba rã'ã rã'ã: ne, ane.

Nãm ã kàjkwakam me kabên ane.

¹⁶ Nhym kam mebêngêt kubê 24 tu mýrbê rôrôk ne. Metĩndjwýnh kabem bẽnjadjwýr krĩ djàkam krĩja me tãm ne me tu mýrbê rôrôk ne Metĩndjwýnhmã rax jarên kum,

¹⁷ —Bẽnjadjwýr, Metĩndjwýnh, atýxo abê kumkati. Ga amrêbê: adjàkamã atĩn ne ar aban mã atĩn rã'ã.

Amã ne ba me amikĩnh jarê. Arým ne ga apymao amijo amirĩt mex ne aje ar meo abamo kraxmã.

¹⁸ Apýnh me ba djàri ne me ngryk ar ba, ga gadjwý arým angryk kato. Arým me tyk ne pykakam ikwãja nhõ akati me'ýr bôx. Arým

aje me tyk ne pykakam ikwājao akator ne kam aje memã pãnh jarēnhmã.

Nhym anhõ àpēnhdjwý arým õ akati me'ýr bôx. Anhõ àpēnhmẽ akabēn jarēnh djwýnhmẽ anhõ me mextire jamẽ me kum apymaja kunĩmẽ me kàtammẽ me rũnhmẽ. Arým me ja nhõ akatidjwý me'ýr bôx, ga aje memã o pãnh nhym me kĩnhmã.

Nhym bep me axwe kute pykao bikēnh djwýnhdjwý arým õ akati me'ýr bôx. Ga aje me jao abikēnhmã, ane.

¹⁹ Nhym kam kàjkwakam Metĩndjwýnh nhũrkwãti amijã kuta. Amijã kuta nhym kam pĩo rara kēn karýro krākà djyja, kam ne Metĩndjwýnh kabēn'ã kēn no'òk nõ, pĩo rara tãm ne amirĩt ne. Metĩndjwýnh nhũrkwãtikam ne amirĩt ne. Nhym kam na adjēnh ne rãrãk ne krak nhym pykadjwý tertet ne. Nhym namê'y rôrô:ko kumex.

12

Me'õ niremẽ atemã mry kaàk'ã ujarēnh.

¹ Nhym kam mýjja pumũnh kêt 'õ kàjkwakam kato. Mýjja rax 'õ ne kato. Me'õ ni ne myt jadjàn o dja. Ne mytyrwý'ã djan o dja. Ne kanhêtireo krã djên kutu. Kanhêtire kubê 12 ne o krã djên kutun o dja.

² Arým tujarô tỳx. Arým kra rwýk 'ýr ne kam kra àn tokry nhym amra.

³ Nhym kam ajte mýjja pumũnh kêt 'õdjwý kàjkwakam ajte kato. Ě, atemã mry kaàk kamrêk ne kato. Ti:re ane. Krã kubê 7 ne kam kam bàri kubê 10. Ne krã kunĩkam me bēnjadjwýr krã djê tu.

⁴ Ne amyo kanhêtire kute katē 'yr ja kanhên bjêro mō. Kàjkwakam kanhêtire bjêro mōn pykakam kumē. Ne kam ni kabem kra kadjy dja. Mýj kadjy? Bir, nija kra rwýk ne kam amako dja. Ni kra rwýk nhym on kute krēnmā ne kam amako dja. Te kam ama.

⁵ Nhym kam kra my ruw. Kute ar meo ban kabēno kute me anormā ne ruw. Apýnh me ba djari kunī dja ar meo ban kabēno me anon ar me axwemā bēn tỳx ba. Djām kute akrānmā ar me axweo bamā? Kati, dja kàxo àbêr djào ar meo ba. Tām. Tām ne arým ruw nhym arým Metīndjwýnh amim kumý. Tu amim mýnhkumrēx ne amiwýr o tē. Krī djāti'yr o tē.

⁶ Nhym bep nāja ne katon prôt ne kapôt kukritmā kato. Nhym Metīndjwýnh arým kapôt kukritkam kutêp kum kikre. Kute o djuw mexmā ne arým kum kikre. Ne kam kam o djuw mex aro ba. Kute o djuw mex'ã akati kubê 1.260. Amex amānhkrut ne ikjêkêt nhym ajte 'ã na tým nhym kam arek aro djuw mexo ba.

⁷ Nhym kam kàjkwakam me abenwýr prôt. Mígeumē kadjy mrānh djwýnhmē mry kaàkmē kadjy mrānh djwýnhmē ar abenwýr prôt.

⁸ Nhym bep kati, Mígeu ne ar tỳxkumrēx nhym te mry kaàkja kute ar parmā. Nhym bep Mígeu ne ar tỳxo mry kaàkja jakre ne kàjbê me kumē. Nhym kam kàjkwakam me ajte mrānh kêtikumrēx.

⁹ Be, mry kaàk jabatànhtija ne me arým bōm kumē. Tām, kangā tūmja kute me kàmex jarēnh djwýnh, idjibê Xatanaj, kute me kunī noo biknor djwýnh, tām. Tām ne me bōm kumē, pykamā kumē, kadjy mrānh djwýnhmē ro'ã ne me bōm ar kumē.

10 Nhyim kam kàjkwakam me'õ kabên ba kuma. Kàj bê kabên ne,

—Ota arým me banhõ Metĩndjwýnh me utà. Arým ne umao me utàr mex ne. Djãm me banhõ Metĩndjwýnh rerek got. Dja prĩne umao me utàn ar meo ba. Nhyim Kritudjwý Metĩndjwýnh kute amikõt arja dja kabênkõt ar meo ba.

Ga arým me kute bõm mēnhja pumũ. Kute me bakamy kàmex jarēnh djwýnhja ne me arým bõm kumē. Nãm mã me banhõ Metĩndjwýnh jamakmã me'ã kabên ne te me banhõ Metĩndjwýnhbê me bakamy kurê. Nãm te kubê me bakamy kurê rã'ã nhyim akamàt ne akati nhyim ajte kubê kurê rã'ã nhyim akamàt ne akati nhyim ajte tãm rã'ã ne.

11 Nhyim me bakamy tu kum ãm tỳx ne 'êxnhĩmã katon bõm kumē. Mýj kanàrràm ne me bakamy kum ãm tỳx ne? Jeju ne mrykĩ'ãtomti jabatàn ny'ã amijakren ty ne kamrõo meo pãnh. Kanàrràm ne me tu kum ãm tỳx ne.

Xatanaj ne kute Jeju nhõ me ja par nhyim me kute umaje Jeju kangamã. Nãm te me kupa. Nhyim me Metĩndjwýnh kanàrràm tu ate krãn Jeju'ã ngrà rã'ãn kàj bê memã Jeju'ã ajarē. Me tĩn prãm kêtumrēx. Nãm me ã anen kam prĩne amim Xatanaj pyma ngrà ne kàjkwa kurũm bõm kumē.

12 Ê, kàjkwa, on akĩnhkumrēx. Gê mebêngôkre* akam ar bajadjwý akõt kĩnhkumrēx.

* 12:12 Apýnh me õ pyka djari kunĩkõt ne me kunĩ bêngôkre.

Nhym bep pykabê me ar bajamê ngô raxkam me ar bajamê ne arým me kaprî 'ÿr. Watîre. Mýkam?

Bir, Xatanaj, kute me kàmex jarênh djwýnh, arým wãm me awÿr ruw. Arým ngry:k ne wãm me awÿr ruw. Arým ne tyk nhõ akatio rãm ne jan arým amima. Arým amiman kam ngry:k ne, ane.

Nãm me ã kàjkwa kurũm kabên ane.

¹³ Nhym me arým bõm kumê nhym arým mry kaàkja pykakam bõx. Bõx ne kam ni'ÿr prõt ne. Kurũm kra my rwÿkja'ÿr prõt ne.

¹⁴ Nhym kam àkkajkrittî jara ne nija pakam apôx. Xatanaj nhidji amãnhkrut ne ikjêkêt. Id-jîbê kangã ne idji 'õdjwÿbê mry kaàkja. Nhym àkkajkrittî jara nija pakam apôx, kangãbê tor ne kapõt kukritkam tẽm ne bõx nhym Metĩndjwýnh kute o djuw mexmã. Kute o djuw mex 'ã amex amãnhkrut ne ikjêkêt ne kam ajte 'ã na pydji. Kadjy ne pakam ara apôx.

¹⁵ Nhym mry kaàkbê kangãja kute nija bĩnmã aêro tẽn aby'ã ngô kapĩ. Ngô rax ne ajkwa krekre kurũm ajkapĩ. Kute 'ã ngô tãm nhym ngô kute mã o mõr ne bĩnmã.

¹⁶ Nhym bep kati, pyka ne nio õbikwan ngômã ajkij nhym kam ngô wadjàn ngrà. Mry kaàk jajkwa krekre kurũm ngôja wadjàn ngrà.

¹⁷⁻¹⁸ Nhym kam mry kaàk nijakam ngry:k ne kam ãm ajbir tẽn dja. Kute ni kra parmã ne dja. Mýj ni kra nã? Bir, me kute Metĩndjwýnh kabên mar ne kôt amijo baja, ne kute mekbê amipdjur kêt ne Jejukam pijàm kêt ne tu kute memã arênhja,

me tãm ne mry kaàk kute me'yr prôt ne me parmã
ajbir tẽn dja, ngô rax mýrri dja, mekam amako dja.

13

Ngô rax kurũm mry'õ kator.

¹ Nhyam kam ngô rax kurũm mry 'õ kato ba omũ.
Nãm bari kubê 10 ne krã kubê 7. Ne apýnh bari
djari bẽnjadjwýr krãdjê tu. Nhyam kam krã kunĩ'ã
idji arij ne idjio Metĩndjwýnh djũn ne.

² Nhyam mryja kute rop krori pyrãk nhyam parja
kute mrybê uxu par pyrãk, parkop jabjêti. Nhyam
bep ajkwa krekreja ne kute rop djãkrêbê rijão ja-
jkwa krekre pyrãk. Nhyam kam mry kaàk mryjamã
kum,

—Ikabẽnkôt dja ga meo aban ipymao apyman
inhýr djãkam memã nhý, ane. Nãm ã kum ane.

³ Nhyam mry krã 'õ ne tyn nõn kam ajte me aêrbê
tĩn ne. Kute mrãmri ne me kute me par punukam
me akubyn tĩnja pyrãk.

Nhyam kam me kunĩ, pyka kunĩkôt ari ar aben
pumũn kam mry kabẽnkôt ar ban mã kôt ajkamẽ.

⁴ Mry kaàk kute mrymã kum,

—Ga dja ga ipymao apyman inhýr djãkam nhýn
idjô'ã meo aba, anhýrja ne me mry kaàkmẽ arkum
amijarẽho ba. Nãm me mrymã amijarẽn kum rax
jarẽn kam abenmã kum,

—Mýj me'õ ne mrymẽ ar kute raxo aben pyrãk
ne ar abenwýr prôt nhyam kutã kum ãmmã? Arkati,
ane. Nãm ã me abenmã ane.

⁵ Nhyam kam mryja kabẽn punubit jarẽnh ar o ba.
Mry kaàk djô'ã ne mryja kabẽn punu ar ba. Nãm
amijo rax ne ar Metĩndjwýnh japrý o ba. Nãm ar
meo ba, mry kaàk djô'ã meo ba'ã amex amãnhkrut

ne ikjêkêt ne naja kuto katê. Ne kam mytyrwý 'ã akrebê 42.

⁶ Nãm ar meo ban Metĩndjwýnh japry` o ba. Nãm prĩne Metĩndjwýnh djũn ne idji japry` ne kam ũrkwãbê kãjkwa djũn ne me kãjkwakam ar bajadjwý djũn ne. Djãm mry kabẽn mex got.

⁷ Nhym kam mry kaàk mrymã kabẽn nhym kam kabẽnkôt Metĩndjwýnh nhõ me ja'yr prõt ne. 'Yr prõt ne me kwý pan kãjbê me kumê. Ne kam kabẽnkôt, umakôt ar me kunĩo ba ne kabẽno me ano. Apýnh mebêngôkre ba djãri, apýnh amyngarĩ me ba djãri, apýnh me õ pyka djãri, apýnh me kabẽn djãri kunĩkôt ne ar meo ba. Mry ne amijo aptàn Metĩndjwýnh nhõ me jao ajkẽn kam me kunĩo ba.

⁸ Nhym kam pykabê me ja kunĩ dja me mrymã amijarẽnho ba ne kum rax jarê.

Nhym bep me kwý, Jeju nhõ pi'òk no'òkkam me idji arija, me ajbit dja me kum mry kĩnh kêt ne kum rax jarẽn kêt ne. Jejubê Mrykĩ'ãtomti jabatành nyja ne õ pi'òk no'òk. Kute pyka nhipêx kêtri ne Metĩndjwýnh arým amim me kute Jeju bĩn'ã karõ, me kute Jejuo mrykĩ'ãtomtin kute bĩnmã amim 'ã karõ ne arým anhýr djwýnhràk kuma. Be, Jeju kubê Mrykĩ'ãtomti jabatành ny ja ne õ pi'òk no'òk, me tĩn rã'ã rã'ã'ã pi'òk no'òk. Nhym me tĩn rã'ã rã'ã kadjy pi'òk no'òkkam me idji arija me tãm dja me mrymã rax jarẽn kêt. Nhym bep me idji'ã no'òk kêtja, me kunĩ dja me kum mry kĩnh ne kum rax jarẽn kum amijarẽn o ba.

⁹ Gora me ajamak mex jabej on ama.

¹⁰ Ë, dja me me kwýo rôròk ne meo mrãn mekbê ijê. Ne kam tu me kwý pa, kãxdjwa kajgoo tu me kupa.

Nhỹnh me ja dja me meo rôrôk ne mekbê ijê ne kàxdjwa kajgoo me kwỳ pa?

Bir, Metĩndjwỳnh kute amim me'ã karôja, me tãm dja me mekbê ijê ne me kwỳ pa.

Kam dja Metĩndjwỳnh nhõ me ja kute tu amim Jeju markumrẽx ne mã 'ã ngrà tỳx ne 'ãno ãm ne kute kanga kêt mã.

Mry 'ôdjwỳ pyka kurũm kator:

¹¹ Nhyam kam mry 'õ kato, mry kute katê pyka kurũm kato, ba omũ. Nãm bari amãnhkrut kute mrykĩ'ãtomti jabatãnh ny bari pyrãk. Ne kabẽn kute mry kaàk kabẽn pyrãk.

¹² Ne kam mry kaàk jatãri mryja djô'ã umakôt ar meo ba. Ne kam me kunĩ mã, pykabê me ja kunĩ mã kum,

—On me mry kaàk jatãri mryjamã amijarẽn o aba ne kum rax jarê. Mry krã 'õ tyk ne nõr ne kam ajte akubyn tĩnja on kum akabẽn ne kum rax jarê, ane. Ajrã, ane. Nãm ã mry kute katê mry kaàk jatãri mry ja'ã mekmã karõo ane.

¹³ Ne kam mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipê:x ne. Kwỳ rax ne ipêx ne. Nãm me ipôkri kuwyo ruw, kàjkwa kurũm pykamã kuwyo ruw.

¹⁴ Be, mỳjja pumũnh kêtõ ne me noo akno. Nãm pykabê me kunĩ noo akno. Mry kaàk jatãri mryja kabẽnkôt ne mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx ne, tãri ãmkambit ne mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx ne. Ne kam mekmã kum, pyka kunĩkôt mekmã kum,

—On me mry kaàk jatãri mry ja karõ nhipêx. Mry me kute te kàxdjwa kajgoo krã jayr nhyam mã tĩn karõ dja ga me ipêx, ane. Ajrã, ane. Nãm ã mry kute katê mekmã ane.

15 Nhyim kam me ipêx ne. Nhyim mry kute katêja mry karõ jakô, mry kaàk jatãri mryja karõ jakô nhyim arým tĩn ne arým akôn kabên ne. Nãm kabên ne memã me kwý'ã apnên mekmã kum,

—Tãmja kute imã amijarênh kêt ne kute imã rax jarênh prãm kêt. On dja ga me abĩ, ane. Nãm ã mry kaàk jatãri mryja karõ mekmã ane nhyim me kabênkôt arým me kwý pa.

16 Nhyim kam mry kute katêja ne me kunĩ'ã idji janhô. Nãm me ikra'ã idji janhôn me kuka'ã idji janhô, mry kaàk jatãri mryja nhõ me ja kute amirĩt kadjy. Nhyim me kwý te kubê amikati, kute me'ã idji janhôr pymaje te kubê amikati nhyim tu me'ã idji janhô. Nhỹnh me ja'ã ne idji janhô? Bir, me kunĩ, me kàtammẽ me bẽnjadjwýmẽ me õ nêkrêx krãptĩmẽ me õ nêkrêx kêtmeẽ me memã àpênh kajgo ar bajamẽ me kute memã o pãnh kadjy àpênhjamẽ. Me ja kunĩ'ã ne idji janhô. Nhỹnh ne me 'õ kukamẽ ikra'ã idji kêt ne. Me kunĩ.

17 Dja me'õ'ã idji jêt prãm kêt nhyim me arým kum mýjja nhõr kêtumrêx, nhyim ta kute mýjja byr kêtumrêx, te kute amim mýjja byrmã. Me'ã idjikôtbit ne me kute amim mýjja byr. Mýj idji nã? Bir, mry kaàk jatãri mryja ne me kwý'ã idjin kwý'ã numeru janhô.

18 Be, me no mexbit godja me kuma. Ê, gora me ano mex jabej on mry'ã numeru pumũ. Numeru ja kute me idji pyræk. Nãm 666. Be, mry'ã numeru ne ja.

14

Bàyggomẽ uba kadjy kàx byr.

1 Nã bãm arek omũho dja nhym kam Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyja dja, ba omũ. Krãnhrebê Xijãokam ne dja. Nhym kam kôt me krãptĩ ku'ê. Me krãptĩ kubê 144.000, me tãm ne me kumex. Nhym Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny nhidjija me kuka'ã arij ne Bãm nhidjijadjwý me kuka'ã arij. Me tãm ne me Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny kôt kumex.

2 Ba kam kàjkwakam me ngrer ma. Kute ngô rãrãkti pyræk, kute na krak pyræk. Nà, nãm me ngrer mexkumrêx. Nãm me kute p̃jãbàrekam me ngrer pyræk ba maro dja.

3 Nhym me krãptĩja ngrer ny jarê. Nãm krĩ djatikam ýrjamê mýjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrutjamê mebêngêttêmê, me tãm ne me kabem ku'ên ngre. Ngrer ny ne me arê. Mýj me ngrer nã? Me ajbit ngrer. Atemã. Me'õ kute arênh kêt. Amũ me'õ kute mar ne arênh kadjy kêt. Me ajbit ngrer, me krãptĩ kubê 144.000, Metĩndjwýnh kute me utàr ne meo môrja, pyka kurũm meo môrja, me ajbit ngrer, me ajbit ne me kute mar ne arênh.

4 Nãm me mexo amiptàn kabôt katin ar ba. Nãm me kute axwe 'õ mar kêt kam mexkumrêx kute mrãmri ne me kute krô'ã meo prô kêt kam mex ja pyræk. Nãm me ã axwemã irero ane. Nãm me mã Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny kôt ajkamên mã kôt mō. Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyja abenbê meo ajkij ne meo mō. Kamrôo ne me utàn meo mōn Metĩndjwýnhmã me kungã. Me ja ne me kutewa nhym Bãmmã meo mōn kum me kanga. Dja ã ajte me kwý rax ne kum me kungã. Bãmmê ar ro'ã kute meo aminhõn kute ar meo bamã.

⁵ Nhyim me 'êxnhĩ kêtikumrêx. Nãm me axwe kêtka mextire ne ar ba. Ajmã kute kêt.

⁶ Nhyim kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ kà:jmã ton tẽ. Kàjkwa tã: tẽ. Mýj kadjy ne ton tẽ? Bir, kute me kunĩmã kabẽn mex jarẽnhmã. Kute me kunĩ pykabê ar bajamã arẽnhmã, apýnh mebêngôkre ba djari, apýnh amyngràri me ba djari, apýnh me kabẽn djari, apýnh me õ pyka djari kunĩkõt ne kute mekmã arẽnhmã. Kabẽn mexja ne mex rã'ã rã'ã. Mekmã tũmràm mex ne kam o ino rer kêtikumrêx.

⁷ Nhyim kam kadjy mrãnh djwýnhja ne kàj bê kabẽn ne memã kum,

—On me amã Metĩndjwýnh pyman kum rax jarẽ, kute katat memã axweo pãnh ne kute meo bikẽnhkam. Arým ne õ akati bôx. Arým kute memã axwe pãnh jarẽnhmã. Dja memã axweo pãnh. Djãm uma ngri got. On me kum rax jarẽ, kute kàjkwamẽ pykamẽ ngô raxbê pyka kêtme inoremẽ kute ipêx djwýnhmã rax jarẽ, ane.

⁸ Nhyim kam kadjy mrãnh djwýnh 'õdjwý kutewa kõt tẽn memã kum,

—Metĩndjwýnh dja krĩraxbê Babirônijkam me jao ajkẽ. Arým kute meo mõr djà kaprãrmã. Arým 'ýr. Krĩraxbê Babirônij, krĩ jabatãnh tãm ne Metĩndjwýnh arým kute o bikẽnhmã. Kute pyka mẽ meo bimràkmã. Kam ne me axwekumrêx. Me axwebit ne me ar kam ba. Ne kam pyka kunĩkõt me axwemã me prêk ne. Nhyim kam me ô'ã pyka kunĩkõt axwe. Ne kam kute me'õ kuprý, kurêti'õ kute amiwýr me 'wýr nhyim me kute 'ã aben japanh ne kam kõt axwe, kõt kurêti ar ba pyræk. Nãm ã krĩraxbê Babirônij ã pyka kunĩkõt memã ane. Kute mrãmri ne me kute kadjwati

kangôo* kôm ne bibãnh ne axwebit kute mar ja pyrãk. Kam ne Metĩndjwỳnh mekam ngryk ne kute prĩne meo bikẽnhmã.

⁹⁻¹⁰ Nhyam kam kadjy mrãnh djwỳnh 'ôdjwỳ kadjy mrãnh djwỳnh ar kutewakôt tẽn kàj bê memã arẽn memã kum,

—Ë, me ikra'ã mry nhidjija ne me kuka'ã mry nhidjija kute mryo Metĩndjwỳnh ne mry karõo Metĩndjwỳnh ne arkum amijarẽn o ban kum rax jarẽn o baja me tãm gêdja Metĩndjwỳnh mekam ngryk ne prĩne meo ajkẽ. Djãm ngryk rerek got kàjbê meo ajkẽ. Dja prĩne meo bikẽnh mex ne. Arỳm ne ngry:k ne. Mỳj me'õ gêdja kubê amijo apdju? Be djãm me kunõ ajkẽ.

Be, dja Metĩndjwỳnh me ja, me kum mrymẽ mry karõ kĩnhja kuwykam me kurẽ. Kuwymẽ kẽn ngrãngrã pôkkam me kurẽ nhyam me kam àmnhirẽnho kumex. Mrykĩ'ãtomti jabatàn nymẽ kadjy mrãnh djwỳnh ar nokrekam dja me àmnhirẽnho kumex.

¹¹ Nhyam kuwy kũmja mã wabi, kute o ino rer kêtikumrẽx. Kuwy kute me kamjêrja kũm rã'ã rã'ã. Nhyam me arek àmnhirẽnho kumex rã'ã: rã'ã. Djãm me tyk djà kêt mã? Arkati. Djãm akamãtkam nãr kon akatikam dja me tyk djà kêt? Arkati. Dja me arek àmnhirẽnho kumex. Be, dja ã Metĩndjwỳnh meo bikẽnho ane. Me kute mrymẽ mry karõmẽ o Metĩndjwỳnh ne arkum amijarẽn o ba ne kute arkum rax jarẽn ar o ba ne 'ã idjija, me ja dja

* **14:8** Mỳjja me kute o kôm ne kôt bibãnh kunĩja, kadjwati kangômẽ uba kangômẽ, mỳjja kangô kunĩ ne me kum kadjwati kangô jarẽ.

Metĩndjwýnh prĩne ã meo bikēho ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh kabēn ane.

¹² Kam godja Metĩndjwýnh nhõ me ja, me kute Metĩndjwýnh kabēnkõt ar amijo baja, me kute tu amim Jeju markumrēxja, me ja dja me mã 'ã ngrà tỳx ne 'ãno djan kanga kêtumrēx.

¹³ Nhym kam kàjkwa kurũm me'õ imã kabēn ba kuma. Nãm imã,

—On 'ã pi'òk no'òk. Ē, me kute Bēnjadjwýr 'ãno ãm nhym mete me par ja dja me kĩnhkumrēx. Bēnjadjwýr kadjy me tykja dja me arým kàjkwakam Jeju'ýr bõx ne kam kĩnhkumrēx. Metĩndjwýnh kute memã kĩnh jadjàr kadjy ne arým me õ akati me'ýr bõx. Dja Metĩndjwýnh mã memã kĩnh jadjàr rax ne, ane.

Nhym kam Metĩndjwýnh Karõ imã,

—Nà, mrãmri. Mrãmri ne arým me àpēnh raxkam katyk. Me àbirkam dja me arým kàjkwakam tyk djà kêt ne. Nãm me Jeju'ã ngrà tỳx ne mã kum apê. Nhym Metĩndjwýnh me omũn arým kute pãnh memã kĩnh jadjàr raxmã, ane. Nãm ã Metĩndjwýnh Karõ imã ane.

¹⁴ Ja ne arým apêx ba kam ajte mýjja 'õ pumũ. Nhym kakrã jaka ajte kato. Kato nhym kam kam me'õ nhỹ. Kute me'õ my pyràk ne bēnjadjwýr krãdjê tun o nhỹ. Kēn karýro krãdjê ne kutu. Ne kam kàx nhibõti ne kubyn o nhỹ. Wa mexkumrēx.

¹⁵ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ Metĩndjwýnh nhũrkwãti kurũm kato. Katon kum kàj bê kabēn, kakrãkam ýrjamã kabēn ne kum,

—On aparmã anhõ kàxwã o abēn o bàygogo jakàn o atom. Arým ne õ akati 'ýr bõx. Arým ne ngrà tē. Arým ne pykabê me ja nhõ akati me'ýr bõx.

Kute bàygogo ngrà nhym me kute o atom nhõ akati pyræk, ane.

16 Nhym kam kabënkôt pykamã kàxo abên o akàro tèn kam o atom. Nãm ã kakrækam ýrja me'ã bàygogo jakreo ane.

17 Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh 'õdjwý Metíndjwýnh nhürkwãti kurũm kato. Kàjkwakam Metíndjwýnh nhürkwãti kurũm kato. Ne adjwýnhdjwý ò kàx nhibôti. Wa mexkumrêx.

18 Nhym kam ajte kadjy mrãnh djwýnh 'õdjwý, ò kuwy djwýnh kikre kudjý djà bôr djà kurũm kato. Katon kam kàj bê kum kabën. Kadjy mrãnh djwýnh kute kàxdjwa mex byr ne o ãmjamã kabën ne kum,

—On aparmã anhõ kàxo abên pidjôbê uba djô jakàn o atom. Arým ne tuk ne kumex. Nà, í'ík pytíja pumũ. Arým ne pykabê me ja nhõ akati me'ýr bôx. Kute pidjô tuk nhym me kute o atom nhõ akati pyræk. Nãm ã kum ane. Nãm me axwe'ã pidjô tuk nhym me kute o atom nhõ akati jakre. Metíndjwýnh arým me axwekam ngryk ne prïne kute meo bikënhmã. 'Ã ne pidjô tuk jakre.

19-20 Nhym kam kabënkôt tu pykamã kàxo abên o pidjô krô jakàro tèn kam ôjao atom ne kam pidjô kangôo pôx djækam kumex ne. Metíndjwýnh nhõ djwýmẽ pidjô kangôo pôx djà raxi. Kam ne kumex ne, kute kangôo pôxmã. Metíndjwýnh mekam ngryk ne prïne kute meo bikënh'ã ne djwý pynênh djækam me kute pidjô kumex nhym prïne kute anênh jakre. Atykmã ne pidjô kangôo pôx djà dja.

Nhym me kam kumex ne, nhym kam prĩne anê nhym kam me kamrô prô:t ne. Pidjô kangôo pôx djà kurũm me kamrô prôto nõ. Djãm me kamrô ngri got. Axwe me kamrô rax ne prô:to nõn kam tám ne. Kute ngô pyræk ne kam ã ubỳm ane. Kawaru jajkwa krekrekam kàxiràx 'ãnh ne ubỳm itep ne. Me kamrô tám mõr ry'ã akre kubê 300 kiometu. Nhỹnh me ja kamrô nã? Bir, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja, me axweja. Dja ã Metĩndjwỳnh me axweo bikẽnho ane, me imexo ane.

15

Me kute apỹnh meo bikẽnh djàri amỳnh ne o ku'ê.

¹ Nhym kam mỳjja pumũnh kêt 'ôdjwỳ kàjkwakam kato ba omũ. Nãm ã tire ane ne ã uma ane. Kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7 ne apỹnh mỳjjao kute meo bikẽnh djàri amỳn o ku'ê. Apỹnh mỳjjao kute meo bikẽnh djàri ja godja Metĩndjwỳnh aben nwhitepã meo bikẽnho tẽn kam 'õo ino re. Ne arỳm ngryko ino re.

² Ba arek omũnho dja nhym mỳjja kute imôti pyræk, kute ixeo imôti pyræk kato ba omũ. Ixemẽ kuwymẽ akà. Nhym mỳrri me ku'ê. Mỳj me nã? Bir, me kum mrymẽ mry karõ kĩnh kêt ne kute arkum mex jarẽnh kêt kumrêx nhym te mry kute meo aminhõn me'ã idji janhõrmã, te me'ã idjimẽ numeru janhõrmã. Me ja ne me ixeo imôti mỳrri kumex. Metĩndjwỳnh nhõ pĩjãbare ne me amỳn o kumex. Me kam Metĩndjwỳnhmã ngrer kadjy.

³ Mõjdjê kubê Metĩndjwỳnh nhõ àpênhjamẽ Mrykĩ'ãtomti jabatàn nymẽ ar ngrer ne me arẽ.
—Bẽnjadjwỳr, Metĩndjwỳnh, atỳxo abê kumkati.

Mrãmri ne ga araxo mỳjja kunĩ nhipêx nhym akôt rax ne uma ne.

Ga ne ga abê pyka kunĩkôt me kunĩ nhõ Bẽnjadwỳr rax ne ar meo aba mextire ne ar meo aba.

Nã gãm memã akabẽn pỳnh ne arẽ ne katàt memã akabẽn jadjuw.

⁴ Nà, Bẽnjadwỳr, nhỹnh ne me'õ kum apyma kêt got.

Nhỹnh ne me'õ amã amextire jarẽnh kêt got. Me kunĩ dja me kum apyman abenmã arax jarẽ.

Gajbit ne ga amexo apyma.

Nhym kam pyka kunĩkôt me kunĩ dja me awỳr ban bôx ne amã rax jarẽho kumex.

Nã gãm pũne memã o pãnh, katàt memã o pãnh.

Nhym me kunĩ arỳm omũn kam amã rax jarẽ, ane.

Nãm ã me ngrer ane.

⁵ Nhym kam ijukri Metĩndjwỳnh nhũrkwãti amijã kutan dja. Kàjkwakam Metĩndjwỳnh nhũrkwãti amijã kutan dja ba omũ. Nhym kadjwỳnhbê Metĩndjwỳnh nhõ kumoka'ê mextire jadjwỳ amijã kutan dja.

⁶ Nhym kam Metĩndjwỳnh nhũrkwãti kurũm kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7ja apôx. Nãm apỹnh mỳjjao kute meo bikẽnh djari kubê 7ja me kadjy amỳn o ku'ê. Kubêkà jaka, kubêkà jadjẽnh ne angij ne o ku'ê. Ne kẽn karỳro amirunh pren 'ã ku'ê.

⁷ Nhym kam mỳjja tĩn amãnhkrut ne amãnhkrut 'õ ne arkum ngôngh ngã. Kadjy mrãnh djwỳnh kubê 7jamã apỹnh kungã. Kẽn karỳro ngôngh kubê 7 ne arkum kungã. Ngônho ipu ne arkum kungã. Mỳj ne kam ipu? Bir, Metĩndjwỳnh ngryk ne kam ipu. Metĩndjwỳnh ta tĩn ne ar ba rã'ã rã'ã ne kute o ino

rer kêt, tãm ngryk ne ngônkhkam ipu. Tãm ne arkum kungã.

⁸ Nhyam kam Metĩndjwýnh kũm prĩne ũrkwãti kre jaê. Mýj kũm nã? Bir, Metĩndjwýnh raxmẽ mexmẽ tỳxmẽ uma kam kũm. Tãm ne prĩne ũrkwãti kre jaê. Nhyam me te Metĩndjwýnh nhũrkwãtimã ngjênhmã. Nhyam arým Metĩndjwýnh kũm mebê aptà. Nhyam kadjy mrãnh djwýnh kubê 7 ne apýnh mýjjao kute meo bikênh djari kubê 7ja me'ã kapĩno ku'ê, aben nHITEPã me'ã kapĩno ku'ê. Nhyam me'ã kapĩn pa nhyam me arým Metĩndjwýnh nhũrkwãtimã wangij.

16

Me kute ngônhbê 7kam Metĩndjwýnh ngryk me'ã kapĩn.

¹ Nhyam kam Metĩndjwýnh nhũrkwãti kurũm me'õ kabên. Kàj bê kabên ne kadjy mrãnh djwýnh kubê 7mã kum,

—On o tẽn pykakam kapĩ. Ngônhbê 7kam Metĩndjwýnh ngryk ipuwã on kapĩ, ane.

² Nhyam kam kadjy mrãnh djwýnh kutewa o tẽn pykakam kapĩ. Nhyam kam kuwê me'ã apôx. Kuwê punure. Tokry:. Nhýnh me ja'ã ne apôx? Bir, mry kute me'ã idji janhôr nhyam me kute mry karõmã rax jarênhja, me tãm ne kuwê me'ã apôx.

³ Nhyam kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja Metĩndjwýnh ngryk 'õdjwý kapĩ. Ngõ raxbê pyka kêtksam ne kapĩ nhyam arým ngõ ta tu kamrô, kute me'õ tyk kamrô pyræk. Nhyam kam ngõkam mýjja ar baja kunĩ ty. Tu tykkumrêx.

4 Nhyim kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja Metĩndjwýnh ngryk 'õdjwý kapĩ. Ngõ bixabjêrmẽ inorekam ne kapĩ. Nhyim arým ngõ ta tu kamrõ.

5 Nhyim kam kadjy mrãnh djwýnh kute ngõ pumũnh djwýnh kabẽn, ba kuma. Nãm Metĩndjwýnhmã kum,

—Be, mrãmri. Ga ne ga amexo apyma ne amrêbê:
adjãkamã atĩn ne ar aban mã atĩn rã'ã,
mrãmri.

Nã gãm katàt memã o pãnh ne, ane.

6 Nãm me anhõ me mexja nhimex ne, ne akabẽn jarẽnh djwýnhjadjwý nhimex ne, ne me ja kamrõ kapĩ: no kumex.

Ga arým meo angyrk ne kam pãnh ngõ kamrõ memã angã, me kute o kõmmã.

Mrãmri ne pãnh mexkumrẽx, ane.

Nãm ã ngõ pumũnh djwýnh Metĩndjwýnhmã ane.

7 Nhyim kam kikre kudjý djã bõr djãdjwý kabẽn ne, ne kum,

—Nà, mrãmri, Bẽnjadjwýr, Metĩndjwýnh atýxo abê kumkati.

Ga ne ga akabẽn pydjín arẽn arým prĩne katàt memã o pãnh ne, ane.

Nãm ã kikre kudjý djã bõr djã kabẽn ane.

8 Nhyim kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja Metĩndjwýnh ngryk 'õdjwý kapĩ. Myt'ã ne kapĩ nhyim kam myt pôr ne prĩne me kuga.

9 Arngro týtukumrẽx ne prĩne me kuga. Te me kuga nhyim me mã Metĩndjwýnh japrý. Metĩndjwýnh kute apýnh mỳjja kute meo bikẽnhmã me'ýr anorja tãm ne me aprý. Mã aprý. Me kute amim kator kêt ne wãnh axwemã irer kêtukumrẽx. Kute kum mex jarẽnh kêtukumrẽx.

¹⁰ NhyM kam atãri kadjy mrãnh djwýnh ja Metĩndjwýnh ngryk 'odjwý kapĩ. Mry krĩ djakam kapĩ nhyM arým õ me ja'ã akamàt kô tyk ne. Akamàt kô tyk prĩne meo ajkamuw. NhyM kam me tokry djaje tu àmnhirẽnho kumex.

¹¹ Àmnhirẽnhbê Metĩndjwýnh japryò kumex. Kàjkwakam Metĩndjwýnh ne me ùn ne. Me tokry djaje, kuwêmẽ mýjja tokry djaje ne me Metĩndjwýnh djũno kumex ne amim kator ne kute wãnh axwemã irern 'yr amijo akẽx kêtumrẽx.

¹² NhyM kam atãri kadjy mrãnh djwýnhja Metĩndjwýnh ngryk 'odjwý kapĩ. Ngô raxbé Jupraxikam ne kapĩ nhyM kam tu ngô ngrà, me kam tẽm kadjy. Kàjkwa krax kurũm me bẽnjadjwýr tẽm ne ngô'ã rêr, kadjy ne ngrà.

¹³ NhyM kam karõ amãnhkrut ne ikjêkêt ne apôx ba omũ. Karõ punu kute bri ponhti pyræk ne apôx ba omũ. Mry kaæk jajkwa krekremẽ mry jajkwa krekremẽ ar kabẽn jarẽnh djwýnh 'ẽxnhĩja jajkwa krekremẽ ar ja jajkwa krekre kurũm ne bri apôx, ba omũ.

¹⁴ Ar karõ punu kute amijo brija ne Ar kubê Xatanaj nhõ àpẽn ne kam kute mýjja pumũnh kêt kwý nhipêxmã. Ne kam mã me bẽnjadjwýr rũnh'yr ba. Pyka kunĩkôt me bẽnjadjwýr rũnh kunĩ'yr ban meo akprõ. Me me'yr prõt kadjy ne meo akprõ. Metĩndjwýnh tỳxo kubê kumkati ngryk nhõ akatikam, õ akati pymakam dja me me'yr prõt ar ba.

¹⁵ Me abenwýr prõt kadjy ne me abenwýr mõn aben tẽpo mõ nhyM Jeju imã kabẽn ne. Ne imã,
—Ë, on me ikabẽn ma. Dja ba me aêrbê me'yr bõx. Kute me àkĩnhĩ me aêrbê me ùrkwãmã ngjêx

ne mekbê âkĩnh ba pyræk. Dja ba ã me aêrbê me'ÿr ibôx ane. Nhyim bep me ôt kêt ne no tÿx ne kute ikam amako krĩja dja me kĩnhkumrêx. Me tãm dja me kute me mrãnhmã kute kubêkà jangjênh ne mrãnh djækam amako krĩja pyræk. Nhyim bep me ate krãja dja me kute me ôt mÿrri me ban bôx nhyim me kute kubêkà jangjênh kêt ne pijàmkam mrãnh pyræk. Dja me ã kute ikam amak kêtja pijàm ane, ibôxkam ã pijàm ane. Nãm ã Jeju Kritu memã amibôx djà jarênhho ane.

¹⁶ Nhyim kam ar karõ punu kute amijo brija me bënjadjwÿr rũnhho akprõ. Me kute me'ÿr prõt kadjy ne meo akprõ. Me kute abeno bikprõnh djà nhidjibê Amadõ. Mekbê idjaer kabênkam ne Amadõ. Kam ne me bënjadjwÿr rũnh abeno akprõ.

¹⁷ Nhyim kam kadjy mrãnh djwÿnh kute katê ne Metĩndjwÿnh ngryko ino rer kapĩ. Kôk djâbêrkam ne kapĩ nhyim kam Metĩndjwÿnh krĩ djàti kurũm me'õ kabên. Metĩndjwÿnh nhũrkwãtikam krĩ djàti kurũm ne kabên ne. Kàj bê kabên ne,

—Anũ, o ino rer ne arÿm ja, ane.

¹⁸ Nhyim kam na adjênhmê krakmê rãrãkmê. Nhyim kam pykadjwÿ tertet tÿ:x ne. Nãm amingrêk tÿx ne. Me bakrax kurũm me bakukãmãre aben nHITEPã bixadjwÿr tẽm ja'õ kute pyka kute amingrêk ja'õ pumũnh kêtikumrêx. Nãm tertet tÿ:x ne.*

¹⁹ Nhyim kam krĩrax jabatãnhbê Babirõnijkam pyka ajkij nhyim kikre kunĩ rôrôk ne ajkaten amingràn kumex. Babirõnijkam pyka amikokij ne arÿm amãnhkrut ne ikjêkêt ne ikwã. Nhyim pyka kunĩkôtdjwÿ krĩrax rôrôko kumex nhyim kikre prĩne

* **16:18** Djãm pyka kute amingrêk kêt Arkati. Pyka kute amingrêk.

amikaten kumex. Be, mrãmri ne Metĩndjwỳnh Babirônij jabatànha mar ar o ban kam arỳm o ajkẽ, pũne kum axweo pãnh ne. Nãm tu mekam ngryk tỳx ne. Mỳj me'õ gẽdja kubẽ amijo apdju? Be, dja me kunĩo ajkẽ, pũne meo ajkẽ. Djãm Metĩndjwỳnh me axwekam ngryk kêt got.

²⁰ Nhyam kam apẽxti kunĩ nhĩ'ãm mrãn akuno. Nhyam krãnhdjwỳ kunĩ tu akuno.

²¹ Nhyam kam namẽ'y me'ã rôrôko kumex. Kàjkwa kurũm ne me'ã rôrôk ne. Axwe abatàn, axwe utĩ. Utĩkam 'ã akre kute 40 kiru pyræk. Djãm kam got me axwe kangan kam Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ? Arkati, nãm tu me Metĩndjwỳnh djũno kumex. Namẽ'y kute meo bikẽnhkam tu Metĩndjwỳnh djũno kumex. Djãm namẽ'y rôrôk kajgo got? Kati, nãm meo bikẽnh rax ne.

17

Me'õ kuprỳ kurẽti mry'ã ỳr.

¹ Nhyam kam kadjy mrãnh djwỳnh kubẽ 7 kute ngõnhbẽ 7 jamỳnhja 'õ ne imã,

—Apa, amrẽ tẽ, ba amã mỳjja jakre ga omũ. Me'õ kuprỳ ne ja. Tãmja ne ngõ kunĩ'ã krĩ, ane. Tãmja ne me kunĩ abenmã arẽ. Me kunĩ arỳm abenmã kurẽ jarẽ. Nhyam Metĩndjwỳnh arỳm axwe man kute o bikẽnhmã. Krĩraxbẽ Babirônij ne me'õ kuprỳ kurẽ'ã amijakre. Krĩrax jakam ne mỳjja punu ne kam kute me'õ kuprỳ kurẽti pyræk.

² Nhyam apỳnh pyka djàri me õ bẽnjadjwỳr rũnh 'ỳr bao ku'ê. 'Ã aben japa. Nhyam pyka kunĩkõt me kunĩ 'ỳr ban kam kumex. Me'õ nija ta ne memã

kadjwati kangô* ngã nhym me o ikõn ajbãn kam kurẽo kumex.

Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane.

³ ã imã anen kam mã ikarõo tẽ. Kapõt kukritmã ne ikarõo tẽn o bõx. Ba kam me'õ kuprỳ kurõtija pumũ. Nhym mry kamrêk'ã nhỹ. Nhym mryja'ã idjio tuknĩ. ã idjijao ne prĩne Metĩndjwỳnh japrỳn ùn ne. Nhym mry krãbê 7 ne b`aribê 10.

⁴ Nhym me'õ kuprỳ kurõtija kubêkà kamrêkmẽ tyk jadjan o nhỹ. Kunhêr krãptĩ. Kẽn karỳrmẽ kẽn mextemẽ angà krã kute ngàp jadjênh pyr`ak. O ne amikunhêr. Ne ngõnhkrã byn o nhỹ. Kẽn karỳro ngõnhkrãkam mỳjja kroo ipu ne kubyn o nhỹ. Mjên prãmme kurẽmẽ ja ne kam o ipun 'ã kubyn o nhỹ.

⁵ Ne kuka'ã idji. Mỳj idji nã? Bir, mỳjja bipdjur. Bir,

—Krĩrax jabat`anhbê Babirõnijkam ne me kuprỳ kurëti kator kutewa nhym kam me ô'ã pyka kunĩkõt punu ar ba, arĩk ar ba.

Nãm ã kuka'ã idji ane.

⁶ Me'õ kuprỳ kurõtija tu ajbã. Kamrô ne o ikõn kam ajbã. Nãm prĩne Metĩndjwỳnh nhõ me mexja kwỳ nhimex ne, prĩne me kute tu amim Jeju markumrẽx ne mã kõt bikamẽnh nhym me te kute me par nhym me mã kõt bikamẽnhja ne prĩne me imex ne me kamrô kapĩn o ikõn kam ajbã. Be, nija ne ba omũn kam kam ino tyn djan te ije omũnhmã ne kam,

—Tô mỳj nã? ane.

⁷ Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh imã,

* **17:2** Mỳjja me kute o kõm ne kõt bibãnh kunĩja, kadjwati kangômẽ uba kangômẽ, mỳjja kangô kunĩ ne me kum kadjwati kangô jarẽ.

—Mýkam ne ga kam ano tyn dja? ane. Ë, ba mýjja bipdjurja amã arẽ ga ama. Ba amã nija jarẽ, krĩrax kute ni jaxweti'ã amijakreja amã arẽ ga ama, ne ajte mry kute turja jarẽ. Mry krãbê 7 ne bãribê 10, tãm dja ba amã arẽ, ga ama.

⁸ Mry aje omũnhja ne amrêbê tĩn ne ar ba. Ne kam tu akuno. Dja ajte kato. Kre ry typydjikurũm ajte katon ar mrã. Ar mrãn kam tu biknorkumrẽx ne. Nhym pykabê me ja te omũn kam abenkam no tyn kumex. Me kute Jeju mar kêtja dja me te kute mry marmãn kam abenkam no tyn kumex ne abenmã,

—Mýj mry got ja? Nãm tĩn ne ar ban akunon kam ajte akubyn kato, anhỹro kumex.

Djã nãm Metĩndjwýnh me ja tĩn rã'ã rã'ã'ã pi'ók no'ók got me kôt mry ma? Kati, pyka nhipêx kêttri kute me ja tĩn rã'ã rã'ã'ã pi'ók no'ók kêt. Kam dja me mry mar kêtikumrẽx ne. Kam ne me mry tĩn ne biknor ne ajte akubyn katorja pumũn kam abenkam no tyn kumex.

⁹ Ë, me no mexbit dja me kuma, me kute mýjja marbit dja me kuma. Ë, mry krãbê 7 kubê mýjja amãnhkrut. Krã kubê krãnhre ne krĩ. 'Ã ne nija krĩ. Adjwýnhdjwý krãbê bẽnjadjwýr rũnhbê 7.

¹⁰ Bẽnjadjwýrbê 5 ne arým kêt mexi. Nhym bep pydji ne tĩn ne ar ba rã'ã, nhym bep ikjêja ne kator kêt rã'ã. Dja katon kam ar meo ba ngrire.

¹¹ Be, mryja amrêbê tĩn ne ar ban arým biknorja, tãm ne kubê bẽnjadjwýr rax'õ, bẽnjadjwýr rũnhbê 7 ja'õ, ne arkôt akuno.

¹² Nhym bep bãribê 10, aje omũnhja kubêdjwý bẽnjadjwýr rũnhbê 10. Kraxje mete ar'ã bẽnjadjwýr

mēnh nhym ar kute ar meo ba kêt. Adjým, tūmràm, dja me ar'ã bēnjadjwýr mē nhym ar meo ba. Mrymé ar aprakamã ar ar meo ba. Dja ar ro'ã ar meo ba ngrire.

¹³ Be, bēnjadjwýr rūnhja godja ar abenkôt kabēn ne tu mry kabēnkôt ar meo ba. Nhym mryja pydji ne bēnjadjwýr raxo ar akren ar meo ba.

¹⁴ Nhym kam bēnjadjwýr rūnhja dja Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny'ýr prôt ne. Ar kunĩ dja ar'ýr prôt ne.

Nhym bep Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny ta dja amijo aptàn pyka mē aro amrà. Djãm Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny bēnjadjwýr ngri got. Arkati. Bēnjadjwýr raxbê kumkatiti:. Kute bēnjadjwýr raxo pykabê me bēnjadjwýrja kunĩ jakrenh mexi. Kam ne kubê Bēnjadjwýr raxbê kumkatiti:. Kam dja õ me jamē prīne pyka mē ar bēnjadjwýrbê 10jao amrà. Õ me ja, Metĩndjwýnh kute amiwýr me 'wýr ne kute amijo me utàrja nhym me tu kute amim markumrēx ne mã kôt bikamēnh ne kute kanga kêt, me tãm dja me Mrykĩ'ãtomti jabatàn nykôt mōn kuré djwýnhjao ajkē.

Nãm ã kadjy mrānh djwýnh imã ane. ã imã 'ã ujarēnh ane.

¹⁵ Ne kam arek imã kabēno dja ne imã,

—Ë, apýnh ngô ikwãja, 'ã me'õ kuprý kurēti krĩ ga aje omũnhwã, ngôja ne kute me uråk. Me'ã ne ngôja amijakre. Apýnh me õ pyka djàri, apýnh me ba djàri, apýnh mebēngôkre ba djàri, apýnh amyngràri me ba djàri, apýnh me kabēn djàri kunĩkôt me ja'ã ne ngôja amijakre.

¹⁶ Ne aje bàribê 10 pumũnhwãmē mry'ã ýr ga aje omũnhwãmē ar tãm dja Ar kubê ni kuprý kurētija

kĩnh no kati ne arkum kurêkumrêx ne kam o ajkê. O ajkên prĩne kunhêrmê õ kubêkà mexja kubê kunĩ by nhym tu irãri nõ. Nhym kam ar ĩ kwỳ krê, me'õ kuprỳ nhĩ kwỳ krên kam 'ã kàtàm kuwykam kumê nhym prĩne xêr.

¹⁷ Mrãmri dja ar ã o ane. Mýkam? Bir, Metĩndjwýnh ne kadjy ar ngrêk ne, bẽnjadjwýrbê 10ja ar ngrêk ne. Metĩndjwýnh ta ne arým amim 'ã karõ ne kam ar kadjwýnhbê arkum arê. Nhym kam kôt ar bẽnjadjwýrbê 10ja õkre kadjwýnhbê amim 'ã karõn o ajkê. Nãm ar axikôt kabên ne mrymã kum,

—Gajbit dja ga apydjin abẽnjadjwýr rax ne ar meo aba. Nhym be nija gêdja wãm nõ, ane. Nãm Metĩndjwýnh anhýr djwýnhrà m tu kôn h arkum irkumrêx nhym kam ar kôt o tẽn o tẽn inomã kumê. Ar kute amimar kêt ne ar Metĩndjwýnh kabênkôt tẽn.

¹⁸ Nhym krĩrax jabatàn h bê Babirônij ne me'õ kuprỳ kurêti ga aje omũnh wã'ã amijakre. Krĩraxja ne pyka kunĩkôt me kadjy bẽnjadjwýr nhym bẽnjadjwýr kunĩ 'ỳr ba:o ku'ê, 'ỳr õ nêkrêxo bao ku'ê, nhym kam krĩraxbê Babirônij raxo bẽnjadjwýr ja jakre ne kam meo ba, ane. Tãm ne me arým o ajkê, ane. Be, nãm ã kadjy mrãnh djwýnh imã 'ã ujarênh anen imã arênh o tẽn inomã kumê.

18

Kute pyka mẽ Babirônijo bimràk.

¹ Ba arek omũnh o dja nhym kam kadjy mrãnh djwýnh 'õ kàjkwa kurũm tẽn ruw. Kute bẽnjadjwýr rax pyràk ne adjênho prĩne pyka kurwỳ.

- ² Ne kam kàj bê kabēn ne,
 —Ĕ, arỳm ne kêt ne. Krĩraxbê Babirônij, krĩ ja-
 batànhja ne Metĩndjwỳnh prĩne o ajkēn pyka
 mẽ meo amrà nhym arỳm kêt ne.
 Arỳm ne Xatanaj nhõ àpēnh punu 'ỳr bôx ne kam
 kam ar ba. Nhym kam apỹnh me karõ punu
 djàri kam ar ba. Nhym apỹnh àk punu djàri
 kunĩdjwỳ me kum kurēja kam ar ba.
- ³ Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm prĩne pyka mẽ meo
 amrà nhym kam kam ar ba. Mỳkam?
 Bir, axwe pãnh. Babirônijkam ne me axwebit ar ba.
 Kam ne me axwe'ã bit abenmã karõ.
 Kute me'õ kuprỳ kurēti 'õ kute amijã memã àpnēnh
 nhym me tu 'ỳr ba ar ba nhym kute memã
 kadjwati kangô* nhõr nhym me kute o kôm
 ne bibãnh ne kurē ar ba pyræk.
- Nãm me ã pyka kunĩkôt kum krĩraxbê Babirônij
 kĩnho ane. Pyka kunĩkôt ne me bēnjadjwỳr
 kunĩ kum kĩnh ne 'ỳr bao ku'ê kute me'õ
 kuprỳ kurēti'ã me kute aben japanh pyræk
 nhym pyka kunĩkôt me kute nêkrêxo ba
 djwỳnh Babirônij'ỳr õ nêkrêxo bao ku'ê ne
 arỳm pãnh õ pi'òk kaprĩ rax ne.
- Babirônij axwe kum nêkrêx prãm kute me'õ mjên
 prãm pyræk nhym me kute nêkrêxo ba
 djwỳnh kôt õ pi'òk kaprĩ rũnhkumrêx ne.
 Djãm Babirônij mex got. Axwe punu, ane.
- Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh kabēn ane.
- ⁴ Nhym kam kàjkwa kurũm me'õdjwỳ kabēn ne
 memã kum,

* **18:3** Mỳjja me kute o kôm ne kôt bibãnh kunĩja, kadjwati kangômē
 uba kangômē, mỳjja kangô kunĩ ne me kum kadjwati kangô jarē.

—Apa, inhõ me ja, on me me kurũm akato. Mekõt me ajaxwe ba ije mekõt me ajo ibikēnh karõ on me akato, ane.

⁵ Be, nãm Babirõnij aben nHITEPã axwe tēn arým kàjkwa 'yr itep ne. NhyM Metĩndjwýnh kute axweo biknor kêtKumrēx. Nãm kuman o nhỹ, ane.

⁶ Gora me amipãnh. Krĩraxbê Babirõnij kute me ajo bikēnh 'ãnh dja ga me amipãnh o abikēnh itep ne, o aben pyræk ne.

Kati, me amipãnh o abikēnh amãnhkrut. Djãm krĩraxbê Babirõnij kute me ajo bikēnh ngri got. Axwe kute me ajo bikēnh raxi, kam dja ga me amipãnh o abikēnh amãnhkrut ne.

Nãm mýjja djýo me akõm ne. Kam dja ga me amipãnh mýjja djýo kõmo amãnhkrut ne, ane.

Nãm mýjja djýo kõm'ã kute meo bikēnh jakre,

—Kam dja ga me amipãnh mýjja djýo kõmo amãnhkrut ne, ane.

⁷ Krĩraxbê Babirõnij ajbit ne raxo amiptàn õ nêkrêx kumex. Kam dja ga me me kaprĩmē me tokrymē o amipãnh, kute õ nêkrêx kumexja 'ãnh o itep ne.

Nãm krĩraxbê Babirõnij õkre kadjwýnhbê amim,

“Ota ba arek ibēnjadjwýrkumrēx ne nhỹ. Mýkam dja ba ikaprĩ?

Djãm imjēn ibē tyk got ba ikaprĩ?

Djãm ibixangri dja ba ibēn kêt mex ne nhỹ?

Kati, ibixangri kêt. Kam dja ba ikaprĩ kêtKumrēx”, ane.

Nãm ã krĩraxbê Babirõnij ni'ã amijakreo ane.

⁸ Nãm ã amim ane ne kam nhỹ. Kam dja tẽbẽ apỹnh
mýjjao kute meo bikẽnh djari 'yr bõx.

Myt tãmkam dja o bikẽnh djaja kunĩ abenã rôrõk ne
arým 'yr bõx.

Gêdja tyk 'yr bõx ne bixangri 'yr bõx ne kum prãm
'yr bõx.

Tẽbẽ dja o bikẽnh djà ja kunĩ 'yr bõx. Nhym kam
me kuwykam kumẽ nhym xêr.

Bẽnjadwjýrbẽ Metĩndjwýnh ne týxkumrẽx ne kum
axwe pãnh jarẽ nhym arým 'yr bõx.

Nãm ã kabẽn ane.

⁹ Pyka kunĩkõt dja me bẽnjadwjýr àmrao kumex.
Me bẽnjadwjýrja kum nija kĩnh ne 'yr bao ku'êkam
kute me me'õ kuprý kurẽti'yr me bao ku'ê ja pyrãk.
Kam dja me abej àmrao kumex. Me kute kuk-
wakam amim nêkrẽxo àptàr o bakam. Dja krĩrax
põr ne kũm ty:k ne. Nhym me bẽnjadwjýr abej
àmra:o kumex,

¹⁰ omũnho kumex. Krĩrax kaprĩmẽ tokry pymaje
ne me nĩjar djan omũnho kumex ne kam abenmã
kum,

—Watĩre, Babirõnij. Krĩrax jabatãnh, krĩrax pyma,
watĩre.

Nãm tebẽ Metĩndjwýnh prĩne ajo ajkẽ ga nõ, ane.

¹¹ Nhym me pyka kunĩkõt kute nêkrẽxo ba
djwýnhjadjwý àmrao kumex ne kaprĩ:re. Nhym tu
wãnh nêkrẽx nõ. Mýj me'õ godja me kute nêkrẽxo
ba djwýnhbẽ nêkrẽx byn pãnh pi'õk kaprĩ ngã?
Arkati. Babirõnij ne ipẽxri me kute nêkrẽxo ba
djwýnh kute kum nêkrẽx rero bajamã o pãnh ne.

Nhym arým xêr nhym kam

¹² me'õ kute mekbẽ apỹnh me kunhêr djari byr
kêtkumrẽx, me õ kẽn karýmẽ kryt jakamẽ kẽn

jadjênhmẽ angà krã kute ngàp jadjênh pyrâkmẽ kubêkà jakamẽ kubêkà tykmẽ atemã kubêkà mêrebê xêdamẽ kubêkà kamrêkmẽ apÿnh pĩ kudjý djàrimẽ apÿnh mrybê erpãxi djwao mýjja nhipêx djàrimẽ apÿnh pĩ pãnh raxo mýjja nhipêx djàrimẽ atemã ngônhbê brôdjimẽ ngônh tykmẽ atemã kênbê mamoremẽ

¹³ mýjja djânhbê kaneramẽ me krã ngrânh djâmẽ kikre kudjý djâmẽ me kudjý djâbê miramẽ me kudjý djâ 'ômẽ uba kangômẽ atemã rõny kangô 'ômẽ atemã djwý djôm 'ômẽ djwýbê trigumẽ me ô kritbê mrytimẽ mrykĩ'ãtomtimẽ kawarumẽ pĩo kàmránhtÿxmẽ me memã àpênh kajgo ar ba, me kute meo pãnh ne amim me pa 'amÿnh nhym me memã àpênh kajgo ar bajamẽ. Nà, mebêngôkredjwý.

Ja kunĩ ne Babirônij tĩnri amim amÿn pãnh memã pi'ôk kaprĩ ngã nhym kam ajbir kêt ne. Mýj me'ô godja amim amÿn kam pãnh mekmã pi'ôk kaprĩre ngã. Arkati.

¹⁴ Nhym me kute nêkrêxo ba djwÿnh Babirônijmã kum,

—Be, apÿnh me amã mýjja mex kĩnhja ne arÿm me abê kêt kumrêx. Me anhô nêkrêxmẽ me akunhêr kunĩ ne arÿm tu biknorkumrêx. Dja ga ajte omÿnh kêt kumrêx, ane. Nãm ã me kute nêkrêxo ba djwÿnh kum ane.

¹⁵ Ne nĩjar djan omÿnho kumex. Krĩrax kaprĩmẽ tokry pymaje nĩjar djan omÿnho kumex. Kukwakam ô nêkrêx rax ne mekbê kêt nhym me kam o aman kam abej àmrao kumex ne kam kaprĩ:ren abenmã kum,

16 —Watĩre, Babirônij, krĩrax jabatànħ, watĩre. Tãm ne arým kêtikumrêx.

Nãm ipêxri kubêkà mexbit jangij ne o mrã. Kubêkà jakamê kakrãtykmê kamrêkmê. Nãm kunhêr pãnh raxobit amikunhêr, kên karýmê kên jadjênhmê angà krã kute ngàp jadjênh pyrâkmê. Ý, tãm ne arým kêt ne.

17 Nêkrêxja ne arým pyka mẽ amrà. Amikrà kêt ne arým pyka mẽ amrà. Kàxdjàkênh ipòk pydjikam, ane.

Nãm ã me kute nêkrêxo ba djwýnh kaprĩkam abenmã ane.

Nhym kam me ngô raxkam kàkam ar bajadjwý kaprĩ. Me kute ngô raxbê pyka kêt kam kà raxo ba djwýnhmê me kàtãm kàkam ar bajamê me kute kào ba djwýnh nhõ àpênhmê me kute ngòkòt nêkrêxo bajamê. Me ja kunĩ ne me kaprĩn nĩjar kumex ne àmrao kumex.

18 Krĩrax pòk ne kùm tyk pymaje ne me nĩjar omũnho kumex, abej àmrao kumex ne kàj bê abenmã kum,

—Krĩrax jabatànħja pydjii. Nhýnh ne 'õmê kute aben pyrâk? ane. Nãm ã me kà raxkam ar baja abenmã ane.

19 Ne kam kaprĩkam pykao amikrà kaprêprêk ne krĩrax jabej amran kam kaprĩ:re ne kum,

—Watĩre, Babirônij, krĩrax jabatànħ, watĩre.

Akukwakam ne ba me ikunĩ inhõ nêkrêx rũnh ne.

Nã bãm me kàkam awýr mýjjao iban o bõx ga pãnh me imã mýjja ngã. Ba me ikunĩ akukwakam inhõ nêkrêx rũnh ne.

Ga tebê arým pyka mẽ amrà. Jakam dja ba me arĩk ar iba, ane.

Nãm ã me ngô raxbê pyka kêtka m kà raxka m ar baja krĩraxo aman ã kum ane. Nhym kam atemã me'õ kabẽn.

²⁰ —Be, kàjkwa, on akĩnh. Arým ne Metĩndjwýnh o ajkẽ. Me gadjwý, Metĩndjwýnh nhõ me gamẽ Jeju kute me anorjamẽ Metĩndjwýnh kabẽn jarẽn djwýnhmẽ on me akĩnh. Metĩndjwýnh arým me apãnh Babirônijo ajkẽ. Kam dja ga me tu akĩnhkumrẽx.

²¹ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh týxkumrẽx 'õ kẽn by. Kẽn rax, kẽn jabatãnh. O ne mekbê idjaer bãy ngãn ôm ne. Tãm ne kumýn o ngô rax kôpênàt ne. Ne mekmã kum,

—Dja ã Metĩndjwýnh krĩrax jabatãnhbê Babirônijo bikẽnho ane, kôpênàto bê o ane. Gêdja tu biknorkumrẽx ne ajte kator kêtka m rẽx.

²² Godja ajte me'õ me akam ngrer kêtka m rẽx. Atemã pĩjãbãremẽ pomẽ ngônho potimẽ. Ja kunĩkam ngrer dja ajte me akam kator kêtka m rẽx. Nhýnh ne me'õ mõn ajte me akam ngrero dja? Arkati.

Nhym me apýnh ê mex djàri 'õ ajte me akam kator kêtka m rẽx. Nhýnh ne me ê mex 'õ me akam dja? Arkati.

Nhym me ni'õ me akam djwý ka'uko ýr kêtka m rẽx. Nhýnh ne me ni'õ djwý ka'uko nhý got ga me aje marmã?

²³ Nhym ngônhpôkdjwý me akurwý kêtka m rẽx. Nhýnh ne me akam ngôn h pôk 'õ godja me akurwý?

Ne me keketdjwý mar kêt ne. Nhýnh ne me'õ ajbir abenwýr mõr ny got kĩnhkumrẽx ne

kute abenmã kabën ne keketmã? Arým kêtukumrêx.

Me akam me kute nêkrêxo ba djwýnh ne pyka kuníkôt me kuràm ò nêkrêx rûnh ne.

Ga arým apýnh me ba djàri me kunĩ noo akuno. Nã gãm adjukaneo me noo akuno nhym arým pãnh Metĩndjwýnh prĩne ajo ajkê, ane.

Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh ane.

²⁴ Be, Babirônij ne Metĩndjwýnh kabën jarënh djwýnhmê Metĩndjwýnh nhõ me mexja par ar o ba. Babirônij kabënkôt ne me pyka kuníkôt me par ar o ba. Kam ne Metĩndjwýnh meo ngyrk ne me pãnh prĩne Babirônijo ajkên pyka mẽ o amrà.

19

Me kute Metĩndjwýnhmã mex jarënh.

¹ Nhym kam mýjja kute me krãptĩ kanga pyræk ba kuma. Kàjkwakam ne me krãptĩ kabën ne, ne,

—On me Metĩndjwýnhmã mex jarë. Me banhõ Metĩndjwýnh, ajbit ne kubê me bapytàr djwýnh, gu me kam abenmã mex jarën abenmã bënjadjwýr rax jarë.

² Ta ne kabën pýnh ne katàt memã axwe pãnh jarë. Mrãmri ne arým kum pãnh jarë. Me'õ kuprý kurëtija, tãmja pydji ne rax ne pyka kuníkôt me'ã axwe rê nhym me kôt axwen arík ar ba, tãm. Kumã ne Metĩndjwýnh pãnh jarë.

Arým ne kam ngyrk ne o ajkê. Nãm ò àpênho ngyrk ne kam me pãnh o ajkê, kute ò àpênh par ne kamrô kapĩnkam ngyrk ne kam me pãnh me'õ kuprý kurëtijao ajkê. Mrãmri, ane.

Nãm ã kàjkwakam me krãptĩ ane.

³ Ne kam ajte kàj bê kabën ne,

—On me Metĩndjwỳnhmã mex jarẽ.

Krĩrax jabatànhbê Babirônij ne mã pôr ne kũm tyk
rã'ã rã'ã. Àtyk kêtikumrẽx, ane.

Nãm ã kàjkwakam me krãptĩ ane.

⁴ Nhym kam mebêngêtbê 24mẽ mỳjja tĩn
amãnhkrut ne amãnhkrut ne tu mỳrbê rôrôk ne
Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ. Metĩndjwỳnh krĩ djàtikam
ỳrjamã rax jarẽn kum,

—Mrãmri godja ga ã o ane, ane.

Ne kam ajte abenmã kum,

—Gu me on Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ, ane.

⁵ Nhym kam krĩ djàti kurũm me'õ kabẽn ne,

—Ë, me akunĩ, me abê Metĩndjwỳnh nhõ àpênh,
me amã umaja, me abẽnjadwỳrmẽ me
akàtammẽ me akunĩ on me me banhõ
Metĩndjwỳnhmã mex jarẽ, ane.

⁶ Nhym kam mỳjja kute me krãptĩ kangao kumex
pyràk ba kuma. Kute ngô rãrãk pyràk, kute na
krikrit tỳx pyràk. Nhym me krãptĩja kabẽn ne,

—On me Metĩndjwỳnhmã mex jarẽ. Bẽnjadwỳr
djwỳnh me banhõ Metĩndjwỳnh tỳxo kubê
kumkati, ta ne bẽnjadwỳr rax ne mrãmri ar
meo bakumrẽx, kumã dja ga me mex jarẽ,
ane.

⁷ Ë, gu me on bakĩnhkumrẽx. Me kute abenã ar
mẽn kadjy bakĩnhkumrẽx. Gu me abenmã
raxmẽ mex jarẽ. Arỳm ne õ akati 'ỳr bõx.
Arỳm ne me kute Mrykĩ'ãtomti jabatành
nymẽ prômẽ abenã ar mẽnhmã, kam dja gu
me bakĩnhkumrẽx.

Arỳm ne nija amimex ne.

⁸ Arým ne kadjy kum kubêkà ngã nhym arým adjà. Kubêkà mexkumrêx, kubêkà jadjênh, kubêkà ajmã kute kêtkumrêx, ane.

Nãm ã me krãptĩ memã ane. Nãm Metĩndjwýnh kute õ me mexjamã axwe kêt jarênh nhym me katàt mrãnh'ã kubêkà mex jakre ne ta õ me ja'ã prõ jakre.

⁹ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh imã,

—On 'ã pi'ók no'ók. Arým ne me kute Mrykĩ'ãtomti jabatành nymẽ prõmẽ abenã ar mênhmã, nhym me arým kute kadjy djwý djãrmã. Arým kadjy mry kumex ne. Nhym arým memã kabên. Me Mrykĩ'ãtomti jabatành nymẽ ro'ã õ kwý krên rax kadjy memã kabên ne. Me ajbit dja me kĩnhkumrêx. Me Mrykĩ'ãtomti jabatành nykõt õ kwý krênja, me ajbit dja me kĩnhkumrêx. On 'ã pi'ók no'ók, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh imã ane. Ne kam ajte imã,

—Ë, mrãmri ne Metĩndjwýnh arým kabên pydjín arẽ, ane.

¹⁰ Ba kuman kam kabem itu mýrbê tým ne bit ije kum rax jarênhmã, bit ije kadjy mrãnh djwýnhmã rax jarênhmã nhym imã,

—Kati, kwãrĩk wãnh. Badjwý ne ba Metĩndjwýnhmã idjãpênh, akamymẽ ar akõt Metĩndjwýnhmã idjãpênh. Akamymẽ ar atýxkumrêx me aje mekmã Jeju'ã adjujarênhjakõt ne ba kum idjãpênh. Badjwý ne ba ar akõt kum apê. Kam dja ga Metĩndjwýnhmãbit rax jarẽ, ane.

Be, me akajmãtã ne Metĩndjwýnh kabên jarênh djwýnh ô'ã memã Jejubit'ã ujarênh ar ba. Ga me kam gadjwý ijuk'ã Jejubit'ã adjujarênh ar aba.

Kumãbit ne me kute rax jarënh ar o bamã, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh imã ane.

Me'õ kawaru jaka'ã ýr.

¹¹ NhyM kam kàjkwa ajkij nhyM kawaru jakaja dja. NhyM me'õ 'ã nhÿ. Me'õ nhidjibê Kabënkumrëx, ne ajte idji 'õbê Katåt kabën ne 'ã nhÿ. Nãm katåt memã axwe pãnh jarën kôt me'ýr prõt ne.

¹² No pòk kute kuwy pòk pyræk ne kam bënjadjwýr rax krãdjê tu. Krãdjê krãptĩ ne kutu. Ne ta idji 'ã wajêt. NhyM me kute idjija pumũnh kêt, ajbit ne kute aminhidji pumũnh.

¹³ Ne õ kubëkà kute kamròkam irja jadjà. NhyM me kum idji jarë. Idjibê Metĩndjwýnh Kabën. Tãm ne me kum arë.

¹⁴ NhyM kàjkwakam Metĩndjwýnh nhõ krãkamngõnh krãptĩ kôt mõ. Ne kam kubëkà mexkumrëx, kubëkà jaka, kubëkà ajmã kute kêt jangij ne 'ã mõ. Kawaru jaka'ã ne me krĩn kôt mõ.

¹⁵⁻¹⁶ NhyM Bënjadjwýr jajkwa krekre kurũm kàxdjwa kajgo kato. Kàxdjwa kajgo djwa mexkumrëx ne kato. NhyM kubëkà'ã idjin kjê'ã idji. Idjibê

Bënjadjwýr raxbê kumkatiti:.

Kute bënjadjwýr raxo pykabê me bënjadjwýrja kunĩ jakrenh mexi.

Kam ne kubê Bënjadjwýr raxbê kumkatiti:.

Ne kam kàxdjwa kajgo djwa mexjao dja apýnh me ba djari meo ajkê. Meo ajkën kam ar meo ba, me kum àpênhmã dja kabëno me anor ar o ba. Kabëno me anon me axwemã bën tÿx ar ba. Djãm kute akrànãmã ar me axweo bamã? Kati, dja kàxo àbêr

djào ar mekam ngryk ban mekam ngryk mex ne. Godja Metĩndjwýnh ngryk janênh djàkam me kurě ne přine me aně nhym me kamrô prôt ne. Djãm Metĩndjwýnh týxo kubê kumkati ngryk ngri got? Nãm ar meo ban ĩ mekam ngryk mex ne.

17-18 Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh pydjín dja, ba omũ. Arngro týxkam ne dja. Ne kam kãj bê àkmã kaběn ne. Àk kãjkwa tã tor ne mrãnhja kunĩmã kaběn ne, ne kum,

—Me apa. Amrě me aben pydji. Arým ne Metĩndjwýnh me amã me anhõ kwý krěn djà rax ne o atom ne, me aje krěn ne ajajnemã. Ě, bẽnjadjwýr nhĩmẽ krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwýr nhĩmẽ me àprãr nhĩmẽ kawaru nhĩmẽ 'ã krãkamngõnh krĩja nhĩmẽ me kute me pa 'amýnh nhym me memã àpênh kajgo ar baja nhĩmẽ me kute memã o pãnh kadjy àpênhja nhĩmẽ me bẽnjadjwýr nhĩmẽ me kãtãm nhĩmẽ me kunĩ nhĩ dja ga me krěn ajajne, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh àkmã kaběn ane.

19 Nhym kam mry kute meo bajamě õ krãkamngõnhmẽ me bẽnjadjwýr rũnhmẽ arým akuprõ. Me kute Jeju kawaru jaka'ã ýrja 'ýr prõtmã ne me akuprõ. Nhym arým kutã Jejudjwý õ krãkamngõnhreo akuprõ.

20 Ne kam amijo aptàn ar pa 'amýn kuwyo imõtíkam ar kumě. Nãm mrymě kaběn jarěnh djwýnh 'êxnhĩja ro'ã ar pa 'amýn aro tẽn kuwyo imõtíkam ar kumě. Kaběn jarěnh djwýnh 'êxnhĩja ta kute mýjja pumũnh kêt kwý nhípêx, kute mry djõ'ã kaběnkõt mýjja pumũnh kêt kwý nhípêx ne o kute me noo biknor. Nhýnh me ja ne me noo akuno? Bir, me'ã mry nhidji jarij ne kute mry karõmã

amijarēnh ne kute kum rax jarēnhja, me tām ne kabēn jarēnh djwýnh 'éxnhīja me noo akno. Kam ne Bēnjadjwýr Jeju mrymē kabēn jarēnh djwýnh 'éxnhīja ar ro'ã ar pa 'amýn aro tēn kam kuwyo imôtikam ar kumē. Ar tīn ne ar pa 'amýn aro tēn kuwyo imôtikam ar kumē. Kuwymē kēn ngrāngrā pôkkam ar kumē.

²¹ Ne kam me kôt mōrja nhimex ne. Jeju kawaru'ã ýrja tām ne ajkwa krekre kurūm kàxdjwa kajgo katorjao me imex ne. O ne pyka kunīkôt me bēnjadjwýrmē ar ò krākamngônh ro'ã me imex ne. Me imex nhym àk kunī me kwý krē:n meo ajne.

20

Xatanaj djuwpre'ã amex kubê 1.000.

¹ Nhym kam kadjy mrānh djwýnh 'õ kàjkwa kurūm tēn ruw ba omũ. Ikrakam ne kam o kajkep djà byn o tēn o ruw. Mýjkam o kajkep djà nã? Bir, kre ry typydjikam o kajkep djà ne kubyn o tēn o ruw. Kàxiràxtimē ne kubyn o ruw.

² Ne kam mry kaàkjao tým, kubê ne Kangã tūm, kute me kāmex jarēnh djwýnh. Xatanaj tām ne o tým ne kàxiràxtio uwpre. Djām uwpre'ã amex pydji got. 'Ã amex krãptī. 'Ã amexbê 1.000.

³ Nām tu kre ry typydjikam kumēn 'ã ijēn kam o kajkep ne prīne 'ã ijê djào amrà, mýjja kute tom pyrāk o prīne oy.

Be, Xatanaj kute ajte pyka kunīkôt me noo bi-knorbê ne krekam kumēn 'ã ijê. Godja 'ã amexbê 1.000 apêx nhym kam ajte kadjy mrānh djwýnh 'ã kutan kaba nhym ar ba ngrire. Tām ne ja. Be, ba kam ajte mýjja 'õdjwý pumũ.

4-5 Be, me krĩ djàtidjwý ne kumex ba omũ. Nhyim me kam krĩ. Metĩndjwýnh ne arým me jamã kum,
—Me ga dja ga me memã axwe pãnh jarẽ, ane.

Me karõdjwý ne ba omũ. Mýj me karõ nã? Bir, me kute memã Jezu'ã ujarẽnh ar ban Metĩndjwýnh kabẽn'ã ujarẽnh ar ba nhyim me kute me mut krākàr nhyim me tyk karõ ne ba omũ. Me kute mrymẽ mry karõ arkum rax jarẽnh kêt, kute aro Metĩndjwýnh ne arkum amijarẽnh kêt nhyim mry te kute me'ã aminhidji janhôr prãmja, te kute me kuka'ã nàr me ikra'ã aminhidji janhôr prãmja, nhyim me kubê bikẽnh nhyim kam me kute me par karõ ne ba omũ. Me tãm dja me akubyn tĩn ne kam Kritumẽ ro'ã ar meo ba. Ar meo ba'ã amex krãptĩ ne. 'Ã amexbê 1.000. Me tyk ne akubyn tĩn kutewa ne ja. Nhyim bep me kàtàm tykja, me tãm dja me'ã amexbê 1.000 nhyim me akubyn tĩn ne.

6 Nhyim bep me tyk ne akubyn tĩn kutewaja dja me kĩnhkumrẽx. Arým mexo me akrenh me:x ne. Dja me ajte ty? Arkati. Dja me ajte tyk kêtumrẽx, ne kam Metĩndjwýnhmẽ Kritu arkum apê, mebê me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh ne arkum àpênh ba. Ne kam ar ro'ã ar meo ba. Ar meo ba'ã amex krãptĩ. 'Ã amexbê 1.000.

Kute kuwyo imôtikam Xatanaj mēnh.

7 Nhyim kam amexbê 1.000 apêx nhyim kam kadjy mrãnh djwýnh Xatanaj'ã kuta. Kubê ijêja'ã kutan me kadjy kaba.

8 Nhyim arým kato, pyka kunĩkôt ajte kute me noo biknormã kato. Dja kàjkwa kraxkam me jamẽ kàjkwa nhòtkam me jamẽ aktã kàjkwa nhirê'ãnh me jamẽ mekbê Kokmẽ mekbê Makokmẽ me kunĩ

'ÿr bôx ne memã kabën jarën me noo aknon meo akprô. Kute Metïndjwýnh nhõ me ja'ÿr prôt ne kute me par kadjy nàrà m meo akprô nhym me kumex. Nãm me kute ngô rax mýrri pykati ngrà ja pyræk. Pykati ngrà tãm ne me o itun te kute abenã akremã nhym krãpti: anen amũ ajkamẽ nhym me te o ane. Nãm ã krækamngônhre kumex o ane.

⁹ Ne kam prïne me kadjy pyka jaën kam me'ÿr môn Metïndjwýnh nhõ me mexjamã ipôk ne, krï mexmã ipôk ne. Metïndjwýnh kum krïrax kïnhkumrëxja tãm ne me kum ipôk ne. Nhym kam kàjkwa kurũm kuwy ruw ne prïne me kuga nhym me prïne xêr.

¹⁰ Nhym kam Metïndjwýnh bõm 'êxnhïja mẽ, kute me noo biknor djwýnhja kuwyo imôtikam kumẽ. Kuwymẽ kën ngrãngrã pôkkam kumẽ. Kam ne õbé mrymẽ kabën jarënh djwýnh 'êxnhïja mẽ. Ne kam ajbir kam Xatanaj mẽ. Kam ne Metïndjwýnh prïne aro bikënh rax ne. Nhym ar tokry: ne àmnhirënh ar ba. Àmnhirënh ar ba rã'ã rã'ã. Àmnhirënh ar ba: nhym 'ã akamåt ne tãm kam 'ã akati. Dja o ino rer kêt kumrëx ne.

Metïndjwýnh kute me tykmã pãnh jarënh.

¹¹ Nhym kam krï djati jaka dja nhym kam me'õ nhÿ ba omũ. Nhym kam umaje pykamẽ kàjkwa prôt ne nhï'ãm tën akuno.

¹² Nhym kam me tyk kabem kumex. Me tyk kunï, me bënjadjwýrmẽ me kàtammẽ krï djati kabem kumex. Nhym kam pi'òk no'òk'ã kurê.

Ne kam ajte pi'òk no'òk 'õdjwý'ã kuta. Metïndjwýnh kute me tïn rã'ã rã'ã'ã no'òkja pi'òk tãm ne 'ã kuta.

Nhym bep ate ne kute pi'ôk no'ôk kumrêx'ã rênhja. Pi'ôk jakôt ne Metĩndjwýnh memã axwe pãnh jarê. Me tĩnri axwe'ã pi'ôk no'ôk ja ne Metĩndjwýnh 'ã kurên kam mekmã axwe pãnh jarênho nhỹ, me tykmã pãnh jarênho nhỹ.

¹³ Nhym kam ngô raxbê pyka kêtjadjwý Metĩndjwýnhmã me tyk kanga. Ngô kute me imexja tãm ne kum me kanga. Nhym apýnh mýjja kute me par djãri Metĩndjwýnhmã ajte me kanga. Nhym me tyk nhõ pyka Metĩndjwýnhmã ajte me kanga. Kum me kanga nhym me tyk kunĩ krĩ djãti kabem kumex. Nhym mekmã pãnh jarênho nhỹ. Me tĩnri kute amijo bakôt ne memã pãnh jarênho nhỹ.

¹⁴⁻¹⁵ Mekmã pãnh jarên pan kam ate apýnh mýjja kute me par djãri mekam o pôx ne kuwyo imôtikam kurê ne ajte me tyk nhõ pykadjwý kuwyo imôtikam kumẽ nhym arým me tyk nhõ pykaja kêt ne. Nhym bep mýjja kute me parja gêdja ajte akubyn me par kêt kumrêx ne. Arým me tyk kêt. Mýjja kute me parja arým kêt.

Nhym me idji'ã no'ôk kêtja, Metĩndjwýnh kute me tĩn ne ar ba rã'ã rã'ã kadjy idji'ã no'ôk kêtja, me tãm ne Metĩndjwýnh kuwyo imôtikam me kurê. Me tyk nhjukri tyk ne ja.

21

Metĩndjwýnh nhõ Djeruxarê ny.

¹ Nhym kam kàjkwamẽ pyka arým ny ba omũ. Nhym bep kàjkwa tũmmẽ pyka tũm ne arým nhĩ'ãm tẽn akuno. Nhym ngô raxbê pyka kêt djwý arým kêt.

2 Nnym kam krĩrax mextire ruw ba omũ. Krĩraxbê Djeruxarê arỳm ny ne ruw. Kàjkwa kurũm ruw. Metĩndjwỳnh kurũm ne ruw ba omũ. Djeruxarê arỳm mexkumrêx. Kute me mjên 'ỳr ba kadjy kute amimex pyràk, me kute mjên kadjy amimex ne kute kubêkà mex jangjênh ne mrãnh nnym me kute abenã me rênh pyràk.

3 Nnym kam krĩ djàti kurũm me'õ kabên. Kàj bê kabên ne memã kum,
—Ë, arỳm ne Metĩndjwỳnh pykakam me ja'ỳr bôx ne kam mekam ar bamã. Dja mekam ar ba ne kam meo aminhõkumrêx ne.

Nà, Metĩndjwỳnh ta dja mekam djan

4 kam me kunĩmã no kangô kukõn mekmã o apêx.

Nnym kam me arỳm tyk kêtikumrêx ne.

Ne kaprĩ kêtikumrêx ne.

Ne mỳr kêtikumrêx ne.

Ne tokry kêtikumrêx ne. Mỳkam?

Mỳjja kunĩ tũmja arỳm nhĩ'ãm tẽm ne biknorkam ne arỳm kêt ne, ane.

Nãm ã krĩ djàti kurũm kabên ane.

5 Nnym kam krĩ djàtikam ỳrja ne kabên ne,

—Ë, arỳm ne ba mỳjja kunĩo ny, ane.

Ne kam ajte,

—On 'ã pi'òk no'òk. Mrãmri ne kabênja. Djãm kabên kajgo? Arkati, kabênkumrêx, ane.

6 Ne kam imã,

—Anũ. Arỳm ne ba o ino re.

Ba ibê mỳjja kunĩ krax ne ajte ibê mỳjja kunĩ'ênhôt.

Ba ne ba adjakamã itũm ne kam ije mỳjja nhipêxo itẽm ne ije inomã mẽn, ba.

Djori me'õ kum kôr ba kum ngô ngã gê o ikõ. Ngô tĩn dja ba tu kum kajgo ngã gê o ikõ. Mỳj ngô

tĩn nã? Bir, ngô kute meo tĩnja dja ba kum kungã.

7 Me me kuràm tỳx ne kute ijãno ãm jamãbit dja ba mỳjja mex kunĩ ngã ne kam tu meo ikrakumrẽx nhym me imã, “Me inhõ Metĩndjwỳnh”, ane.

8 Nhym bep me kute bit ijo aminhõmãn kute amikam me kabẽn pymaje ikangaja,

ne kam ajte me kute amim imar kêtja,

me kute axweo amiptàrja,

me kute me par prãmja,

me prõ prãmja, me mjên prãmja,

me udjy,*

me kute mỳjjao Metĩndjwỳnh karõ nhipêx ne kute we kum ar amijarẽnho baja,

me 'êxnhĩ kunĩ,

me arĩk ar ba kunĩ dja me iwỳr bõx kêtikumrẽx ne.

Me ja kunĩ dja ba kuwyo imõtikam me kurẽ.

Kuwymẽ kẽn ngrãngrã põkkam me kurẽ. Me tyk nhijukri ajte tyk ne ja.

9 Nhym kam kadjy mrãnh djwỳnh 'õ kato ba omũ.

Kadjy mrãnh djwỳnhbê 7 ne apỳnh mỳjjao kute meo

bikẽnh djari Metĩndjwỳnh ngryko ino rero ngõnho ipu kute amỳnh ne o ku'ê ja 'õ ne iwỳr tẽn imã,

—Apa, amrẽ tẽ ba on amã akre ga omũ.

Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny prõ dja ba amã akre.

Me arỳm kute abenã ar mẽnha dja ba amã akre, ane.

* **21:8** Me kute apỳnh mỳjja mar, namẽ mry kaàkmẽ me karõmẽ, me tãm ne me amijo wajangao ba. Nhym me karõ punu ne me kute me jakõt me noo biknor prãmikumrẽx. 'Ã dja gar, A Tex 2.9, Apôx 13.13, Karõ 8.9-24, 13.6-12, 19.13-19 jarẽ.

10 Æ imã anen kam ikarõo tẽ. Krãnh jabatành, krãnh prêkti'yr ikarõo tẽn ijo bõx.

Nhym kam krĩrax mextire ruw ba omũ. Prõ ne rwýkja. Krĩraxbê Djeruxarê arým ruw. Kàjkwa kurũm, Metĩndjwýnh kurũm ruw ba omũ.

11 Nhym aparmã adjênh tẽ. Metĩndjwýnh jadjênh ne adjênh ne. Ne kam karýr kute kẽn pãnh rax, kẽn ngrãngrã jadjênh týxja pyræk. Ne ajte karý:r kute krytyrãnh karýrja pyræk. Nãm ã krĩrax jadjênh anen ruw.

12 Nhym kikre bu'ã apýnh kẽn djàri aben nhiby adjwýro tẽ nhym ã prêktire anen ã utĩ ane. Nhym kam ajkwa krekrebê 12. Nhym kam apýnh ajkwa krekre djàri kadjy mrãnh djwýnh 'ã ku'ê. Nhym ajkwa krekre'ã idji arij. Apýnh mekbê idjaer nhingêt kukãmãre nhidji djàri ajkwa krekre 'ã idji arij. Idjibê 12 ne apýnh kre'ã arij.

13 Nãm kàjkwa krax 'ãnh ajkwa krekre amãnhkrut ne ikjêkêt. Ne kàjkwa nhôt'ãnh ajkwa krekre amãnhkrut ne ikjêkêt. Ne kàjkwa nhirê'ãnh aktã ajkwa krekre amãnhkrut ne ikjêkêt.

14 Nhym kikre bu'ã apýnh kẽn djàri aben nhiby adjwýro tẽmja krakri ne kẽnpotibê 12 ikwã. Kẽnpoti'ã ne Mrykĩ'ãtomti jabatành ny kute ar anorbê 12ja idji arij.

15 Nhym kadjy mrãnh djwýnh kute imã kabënja àbêr djà byn o dja. Kẽn karýro àbêr djà. O kute krĩrax'ã akremã. Kute krĩraxmê ajkwa krekremê bu'ã apýnh kẽn djàri aben nhiby adjwýro tẽmjamê kute 'ã akremã.

16 Nhym krĩrax pomê rymê kute aben pyræk. Nhym pokôt 'ã akren anhàkôt 'ã akren prêkkôt 'ã akre. Nhym kunĩ'ã akre kute aben pyræk. Ne 'õ

aben japanh kêtikumrêx. Àbêr djào ne 'ã akreo tẽ.
'Ã akrebê 2.200 kiometu.

¹⁷ Nãm kikre'ã akren kam atãri kikre bu'ã kënja'ã akre. Prêk'ã akrebê 64 metu. Me baje mýjja 'ã akrekôt ne kadjy mrãnh djwýnh kikremẽ kikre bu'ã kënjamẽ 'ã akre.

¹⁸ Nhyrn bu'ã kënja ne ngrãngrã kute bõre ngrãngrã pyræk o ne ipêx ne. Nhyrn bep krîraxja ne kryt karýro ipêx ne. Kryt karýrobit, atemã mýjja 'õmẽ o bikàr kêt. Nhyrn krytja karý:r kute ixè jadjênh pyræk.

¹⁹⁻²⁰ Nhyrn kam kikre bu'ã kënja krakri kënpotikam apýnh kën djàri kumex. Kën pãnh raxbit. Kikre bu'ã kënja kïnh kadjy.

Kën kutewa ne ngrãngrã kute bõre ngrãngrã ja pyræk.

Ne atãri ja ngrãngrã tỳx kute kwênh ngrãngrã ngwýnh ja pyræk.

Ne atãri ja kàjbê ràràr kamrêk kute kôkanê ngwýnh ràràr kamrêk ja pyræk.

Ne atãri ja ngrãngrã kute krwýnh ngwýnh ngrãngrã ja pyræk.

Ne atãri ja kajngàr kute ngànhtey nhy kajngàr ja pyræk.

Ne atãri ja kamrêk kute tyrti tekà kamrêkti, tekà kamrêk ja pyræk.

Ne atãri ja kàjbê ràràr kute mutêkre ngwýnh ràràr ja pyræk.

Ne atãri ja kàjbê ngrãngrã kute kôtkaàk ngwýnh kàjbê ngrãngrã ja pyræk.

Ne atãri ja ngrãngrã kute bày'yre ngrãngrã ja pyræk.

Ne atâri ja kàjbê ngrângrã kute krâkamkàxte
ngwýnh kàjbê ngrângrã ja pyràk.

Ne atâri ja ngrângrã tÿx kute atorti ngrekà
ngrângrã ja pyràk.

Nhym bep kute katê ja ne rârâr kute kênnetojre
ngwýnh rârâr ja pyràk.

Be, kikre bu'ã kên krakri apÿnh kênpoti djâri ne ja.

²¹ Nhym bep kikre bu'ã kênja ajkwa krekrebê
12ja ne angà krã. Angà krãti:, angà krãtio ne kikre
bu'ã kênja ajkwa krekre kunïo 'ã ijê djâ, tãm ne
kute ngàp jadjênh pyràk. Apÿnh ajkwa krekre djâri
ne kadjy angà krã'ã akren o ipêx ne, angà krã
pÿnho. Be, kikre bu'ã kên jajkwa krekre ne ja.

Nhym bep krïkam pryjadjwÿ kryt karÿro pry.
Kryt karÿrobit, atemã mýjja 'ômê o bikâr kêt. Karÿ:r
kajgon kam apôkmã rît, kute ngôn timer karÿr apôkmã
rît ja pyràk.

²² Djãm krïrax jakam Metïndjwýnh nhô kikreti?
Kati, arÿm ne bôx ne me bakam ar mrã. Bênjadjwÿr
Metïndjwýnh tÿxo kubê kumkatimê krabê
Mrykï'ãtomti jabatânh nyja ar tãm ne arÿm ar
bôx ne me bakam ar mrã. Arÿm ne ar ro'ã me
bawÿr ruw ne me bakam ar mrã. Djãm me kute
kum kabên kadjy ne mete kum kikremã? Kati,
arÿm ne ar bôx ne me bakam ar mrã. Mÿj kadjy
dja me kum kikre? Djãm kàjkwakam ar ba rã'ã ne
mete kum kikren kam kum kabênmã?

²³ Djori kam mytmê mytyrwÿ kute me
kurwÿmã? Kati, Metïndjwýnh ta adjênh dja me
kurwÿ. Krabê Mrykï'ãtomti jabatânh ny jadjwÿbê
ne me kurwÿ djwýnh.

²⁴ Be, ar irã jakam godja apÿnh me ba djâri kunï
kam mrã, mrãnh mextire. Nhym pyka kunïkôt

bēnjadjwỳr krĩraxmã õ mỳjja mex kunĩo wangijn o krĩrax kĩnh ne.

²⁵ Nhyim krĩ bu'ã kēn jajkwa krekredjwỳ 'ã ijê kêtumrēx ne. Djãm akamàt kadjy dja me ajkwa krekre'ã ijê? Kati, akamàt kêtumrēx, a'u ry typy-dji. Kam godja ajkwa krekre'ã ijê kêtumrēx ne.

²⁶ Nhyim apỹnh me ba djàrikam me ja õ mỳjja mexo wangijn o krĩrax kĩnh ne. Nhyim me rũnh krĩraxmã wangij nhyim krĩrax ô'ã kĩnhkumrēx ne.

²⁷ Nhyim bep mỳjja punu 'õ dja kum àr kêtumrēx ne. Me pijàm kêtme me 'èxnhĩmẽ me ja 'õ dja kum àr kêtumrēx ne. Nhyim bep Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny kute õ pi'òk no'òkkam me tĩn rã'ã rã'ã'ã idji janhòrjabit dja me kum wangij.

22

Ngô kute meo tĩn.

¹ Nhyim kam kadjy mrãnh djwỳnh imã ngô kute meo tĩn pakrax jakre. Ngô kute meo tĩn ne prõto nõ ba omũ. Metĩndjwỳnhmẽ Mrykĩ'ãtomti jabatàn nyre ar krĩ djati kurũm ne prõto nõ. Karỳ:rkumrēx. Karỳr kute krytyrãnh pyræk.

² Nãm pry nhõkre djàkõt prõto nõ. Krĩraxkam pry nhõkre djàkõt prõto nõ nhyim aktã nokà'ã pidjô kute meo tĩnja dja.

Pidjô bàri amãnhkrut ne mytyrwỳ kunĩ kõt aben pãnh ô kadjy aktã ngô nhijên o dja. Aktã ne ngô jakà'ã ngô nhijên o dja. Be, pidjô ja ne ar mytyrwỳ kunĩkõt ôo kute aben japanho ãm kadjy dja. Nãm apỹnh mytyrwỳ djari'ã pidjô jakren o 12. Mytyrwỳ kunĩ kõt ôn bikaprãr kêtumrēx kadjy 'ã akre. Nhyim bep pidjô 'ôja ne kubê me umar mex

djà, pyka kunĩ kôt kute meo mex nhym me umar mex ne kanê kêt mã.

³ Djãm krĩ jakam mýjja kute meo bikênh mã? Kati, krĩ ja gêdja tu kam me mex ryti pydji. Nhym mýjja kute meo bikênh dja 'ÿr àr kêt kumrêx. Metĩndjwýnhmê Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny dja kam ar meo ban meo djuw mex o ba. Nhym ò àpênhdjwý kum àpênh mexkumrêx ne.

⁴ Ne kam Metĩndjwýnh nokre pumũ nhym kam me kuka'ã Metĩndjwýnh aminhidji janhô nhym me 'ã ar ba.

⁵ Nhym kam kam akamàt kêt kumrêx ne. Nhym kam ngônhpôkti kêt kumrêx ne. Nhym arngro kêt kumrêx ne. Mýj kadjy dja ngônhpôktimê arngromê? Bênjadjwýrbê Metĩndjwýnh dja me kurwý. Nhym Metĩndjwýnh nhô me ja dja ar meo ba rã'ã: ar meo ba.

⁶ Nhym kam kadjy mrãnh djwýnh imã,
 –Ë, mrãmri ne kabênja. Djãm kabên kajgo? Arkati. Kabênkumrêx. Amrêbê Bênjadjwýrbê Metĩndjwýnh ne me kute kabên jarênh djwýnh mã ta Karô jano nhym me kam ô'ã memã kabêno amirĩt ne. Nhym kam ajbir jakam ta arým ajte kadjy mrãnh djwýnh jano. Kute ò àpênh mã mýjja kator 'ÿr jao amirĩt mã ne ano. Kute mýjja kator kêtja anhÿr djwýnh rãm mekmã o amirĩt kadjy ne ano. Arým kator 'ÿr, ane. Nãm ã kadjy mrãnh djwýnh imã ane.

Jeju bôx 'ÿr arê.

⁷ Nhym Jejudjwý arým me bamã,

–Ë, arým ne ba akubyn me awÿr ibôx 'ÿr, ane. Ë, me'ô kute prĩne ikabênkôt amijo ba jabej dja kĩnhkumrêx. Metĩndjwýnh kute anhÿr djwýnh rãm

memã mýjjao kator'ã ujarēnh ga aje 'ã pi'ôk no'ôk nhym me kute amim mar ne kôt amijo ba jabej, be, me tãm dja me kīnhkumrēx ne, ane.

Nãm ã Jeju me bamã ane.

⁸ Ba, ba ibê Djuão ne ba arým prīne omũ. Nã bãm mýjja ja kunĩ pumũn kuma. Ne kam mýjja kunĩ pumũn mar pan kam kabem itu mýrbê tým. Kadjy mrānh djwýnh kute imã mýjja 'ã karō kabem itu mýrbê tým ne bit ije kum rax jarēnhmã.

⁹ Nhym kam imã,

—Kati, kwārīk wānh. Badjwý ne ba Metīndjwýnhmã idjapēnh, akamybê Metīndjwýnh kabēn jarēnh djwýnhmē ar akôt Metīndjwýnhmã idjapēnh. Me akunĩ aje pi'ôk no'ôkkôt, ajbir aje Metīndjwýnh kabēn'ã pi'ôk no'ôk jakôt amijo abajamē ne gu me baro'ã Metīndjwýnhmã badjapēnh. Kam dja ga Metīndjwýnhmãbit rax jarē, ane.

¹⁰ Ne kam ajte imã,

—Gora udjur kêt. Metīndjwýnh kute anhýr djwýnhràmmemã mýjjao kator'ã ujarēnh ga aje 'ã pi'ôk no'ôkja kwārīk wānh udjur kêt. Arým 'ýr. Mýjja ja kunĩ arým kator 'ýr.

¹¹ Kwārīk wānh me axwe wānh axwe ar ba rã'ã. Nhym me arīk ar badjwý tu wānh arīk ar ba rã'ã. Kute amimarkôt arīk ar wānh ba. Gê me kute katāt amijo badjwý katāt amijo ba rã'ã, katāt amijo ba ry typydji. Nhym Metīndjwýnh nhõ me mex jadjwý mex rã'ã, mex ry typydji.

¹² Ë, arým ne Jeju me bamã kabēn jarē. Gora me kabēn ma. Nãm,

—Ë, arým ne ba akubyn me awýr ibôx 'ýr. Dja ba bôx ne kam me amã pānh jarē. Me aje amijo

abakôt me amã pãnh jarẽ. Me ajaxwemẽ me amrãnh mexmẽ kôt me amã pãnh jarẽ. Ê, me ajaxwe dja ba me ajo ajkẽ nhym bep me mexmẽ gêdja ba me iro'ã ar iba.

¹³ Ba ibê mỳjja kunĩ krax ne ajte ibê mỳjja kunĩ 'ênhôt. Ba ne ba adjàkamã itũm ne kam ije mỳjja nhípêxo itẽm ne ije inomã mẽn. Ba ren ije kàjkwamẽ pykamẽ omũnh 'ãno idjãm kêt nhym ren amrêbê amijo ajkẽ nhym ren mỳjja kunĩ kêt ne, ane.

¹⁴ Be, Metĩndjwỳnh nhõ me mexja, me axwe kêtja dja me kĩnhkumrẽx ne. Me tãm dja me kute kubêkà'ã ngrã o pòxkam aka pyràk. Dja me axwe kêt ã mextire ne ã kĩnh ane. Me jabit, Metĩndjwỳnh nhõ me mexja dja me pidjô kute meo tĩn ku ne krĩrax bu'ã kẽn jajkwa krekrekôt wangij ne kam Metĩndjwỳnh nhõ krĩraxkam ar ba.

¹⁵ Nhym bep me kute ropre pyràk ne arĩk ar bajamẽ me udjymẽ me prõ prãmmẽ me mjên prãmmẽ me kute me par prãmmẽ me kute mỳjjao Metĩndjwỳnh karõ nhípêx ne kute we kum ami-jarẽnho bajamẽ me 'êxnhĩmẽ me kabẽn krãptĩjamẽ, me tãm gêdja me kum ngjênh kêtumrẽx ne.

Nhym kam Jeju ajte me bamã,

¹⁶ –Ba ibê Jeju ne ba me amã ikadjy mrãnh djwỳnh jano. Kute apỳnh me aje ikôt aben pydji djari me amã katat mỳjja ja jarẽnhamã. Ba ne ba ibê Dawi tãmdjwỳkumrẽx ne ãm djàkam dja. Ba ne ba Dawi nhípêx ne. Ba ne ba ije akati maktã umajyrtire pyràk ne inhirākumrẽx, ane. Nãm ã Jeju me bamã ane.

¹⁷ Nhym Metĩndjwỳnh Karõmẽ Mrykĩ'ãtomti jabatàn ny prõmẽ ar Jejumã kum,

—On amrê tē, ane. Jeju nhõ me jabê Mrykĩ'ãtomti prõ ne kum,

—On amrê tē, ane.

Godja ga me Jeju'ã idjujarēnhja man kam gadjwý kum,

—On amrê tē, ane.

Nhym Jeju memã kum,

—Gê kam me'õ kum kôr jabej on amrê iwýr tēn ngô tñja ikõ. Tu kajgoo ikõ, pãnh kêt. Amã ngô kute meo tñja kñnh jabej tu kajgoo ikõ, ane. Nãm ã Jeju kabēn ane.

¹⁸ Ë, ibê Djuãõ ne ba ije me amã ikabēn jarēnhmã.

—Me apa, me ikabēn ma. Gora me aje ja mar jabej, Metĩndjwýnh kute anhýr djwýnhrãm memã mýjjao kator'ã ujarēnh ba ije 'ã pi'ók no'ókja aje mar jabej gora me ikabēn ma. Dja ga me ajõ ijukri adjan atemã akabēn 'õ jarēn arým Metĩndjwýnh kabēno ajkē nhym arým pãnh me ajõo ajkē. Apýnh ije meo bikēnh djari'ã pi'ók no'ók jao dja me ajõo ajkē.

¹⁹ Ba ibê Djuãõ ne ba ajte ije me amã ikabēn jarēnhmã,

—Godja ba ije anhýr djwýnhrãm Metĩndjwýnh kute me amã mýjjao kator'ã pi'ók no'ók ja ga me ajõ kabēn 'õo ajngrà nhym arým Metĩndjwýnh abê mýjja nê. Abê pidjõ kute meo tñja nēn abê õ krĩrax mextireja nē ne ije me amã mýjja mex jarēnh ne ije 'ã pi'ók no'ók ja tãm dja me ajõbê nê, ane.

Be, me ikabēn ja ma. Ë, gêdja Jejudjwý me amã kabēn jarē,

²⁰ —Ba ibê Jeju, ije katàt me amã mýjja kunĩ jarēnh ne ba me amã, “Mrãmri ne ba arým me awýr ibõx 'ýr”, ane.

Dja gu me,
—Nà, Běnjadjwýr Jeju, mrãmri. On amrě tě, ane.
²¹ Gê me banhõ Běnjadjwýr Jeju ukaprĩkõt prĩne
me bajo djuw mex. Mrãmri. Tãm ne ja.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh
New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560